

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/24-01/29
URBROJ: 6521-31-24-1
Zagreb, 28. veljače 2024.

D.E.U. br. 24/010

ODBOR ZA POLJOPRIVREDU
Marijana Petir, predsjednica

Poštovana predsjednice Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za poljoprivredu dokument Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2024. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske
o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o okviru za praćenje radi
otpornosti europskih šuma
COM (2023) 728

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/24-07/65, URBROJ: 50301-21/06-24-2 na sjednici održanoj 20. veljače 2024.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 22. studenoga 2023. te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 19. ožujka 2024.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2023) 728
- COM (2023) 728

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a monitoring framework for resilient European forests

Brojčana oznaka dokumenta:

COM(2023) 728 final

16086/23 + ADD1-5

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Ministarstvo poljoprivrede

Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije

Nadležna Služba:

Služba za zaštitu šuma

Odjel za međunarodne obveze u šumarstvu

Nadležni služba u MVEP (Sektor za COREPER I):

Uprava za Europu

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za šumarstvo (F.16)

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Europska komisija objavila je 22. studenog 2023. Prijedlog uredbe o okviru za praćenje otpornih europskih šuma koji predstavlja glavnu zakonodavnu inicijativu „Nove strategije EU-a za šume do 2030.“, objavljene 2021. godine.

Glavni cilj Prijedloga je poboljšati dostupne informacije o europskim šumama, osiguravajući pravovremenost, točnost, dosljednost, transparentnost, usporedivost i cjelovitost podataka o

šumama unutar EU-a te njihovu javnu dostupnost. Prikupljanjem dostupnih informacija o šumama, Prijedlog ima za cilj podržati provedbu zakonodavstva i politika EU-a koji se odnose na očuvanje, obnovu i održivo korištenje šumskih ekosustava i njihovih usluga.

U tu svrhu, Prijedlogom se uspostavlja sustav prikupljanja podataka o šumama sastavljen od osam osnovnih šumskih indikatora koje bi putem daljinskih istraživanja prikupljala i dostavljala Europska komisija. U tom cilju najveći doprinos bit će u korištenju podataka pridobivenih iz programa *Copernicus*, koji predstavlja komponentu promatranja planete Zemlje kroz svemirski program Europske unije (daljinska istraživanja - RSS¹).

Osim toga, države članice trebale bi pridonijeti ovom procesu pružanjem ažuriranih podataka o dodatnih 14 šumskih indikatora. Ovi komplementarni podaci trebaju se prikupiti kombinacijom daljinskih istraživanja i terenskih opažanja (*in situ* izmjera) u šumi.

Prema Prijedlogu, od država članica i Europske komisije očekuje se da surađuju i koordiniraju svoje napore kako bi poboljšali kvalitetu, pravodobnost i obuhvat podataka o šumama. Prijedlog ima za cilj podržati dosljednu i učinkovitu provedbu postojećih politika EU-a koje izravno ili neizravno utječu na šume u područjima okoliša i bioraznolikosti, klime, katastrofa i smanjenja rizika od njih, energije i biogospodarstva.

Konkretno, Prijedlog će poduprijeti sljedeće instrumente politika:

- Novu strategiju EU-a za šume do 2030. - osiguravanjem baze znanja za integrirani pristup šumama kao višenamjenskim ekosustavima i praćenjem postizanja njezinih ciljeva;
- Strategiju za bioraznolikost do 2030. - utvrđivanjem pokazatelja za praćenje napretka kad je riječ o:
  - i.) cilju strategije da poveća količinu i kvalitetu šuma i njihovu otpornost na katastrofe, kao što su požari, suše, štetni organizmi i bolesti, koje će vjerojatno biti učestalije uslijed klimatskih promjena,
  - ii.) njezinim ciljevima stroge zaštite preostalih prašuma i starih šuma i
  - iii.) daljnjem razvoju Europskog sustava informiranja o šumama;
- Uredbu o LULUCF²-u - unapređenjem praćenja pokazatelja, što će olakšati dostavljanje geografski eksplicitnih podataka koji se odnose na šumsko zemljište;
- Uredbu o deforestaciji - utvrđivanjem pokazatelja relevantnih za deforestaciju i degradaciju šuma s pomoću kojih se može pratiti postizanje cilja sprečavanja degradacije;
- Strategiju biogospodarstva - poboljšanjem obuhvata i praćenja pokazatelja kojima se prati napredak prema održivosti u EU-u i državama članicama i koji se uvrštavaju u sustav praćenja Centra znanja za biogospodarstvo Zajedničkog istraživačkog centra (JRC³);
- Direktivu o obnovljivoj energiji - unapređenjem baze dokaza u odnosu na kriterije održivosti za nabavu biomase za proizvodnju energije, a osobito propisivanjem obveze da države članice raspolazu informacijama o lokacijama prašuma i starih šuma;
- Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i nedavno donesene ciljeve EU-a u pogledu otpornosti na katastrofe povećanjem dostupnosti podataka o šumama. Time će se unaprijediti alati ranog upozoravanja na šumske požare i druge katastrofe, razviti točnije procjene rizika i povećati opća pripravnost za suočavanje s budućim katastrofama;

¹ Remote Sensing Survey.

² Land Use, Land-use Change and Forestry.

³ Joint Research Center.

- Digitalnu agendu za Europu i Strategiju za dronove 2.0 - promicanjem uporabe tehnologija daljinskih istraživanja u praćenju šuma;

- Uredbu o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje- unapređenjem baze dokaza o dinamici štetnih organizama.

Prijedlog je izrađen tako da se zajamče sinergije s drugim politikama uključujući njihova pravila o prikupljanju podataka, praćenju i planiranju relevantnom za šume. To se odnosi na direktive o zraku, vodi i prirodi, te na Komisijin Prijedlog uredbe o obnovi prirode i Uredbe o izmjeni europskih ekonomskih računa okoliša.

Prijedlog uredbe uključuje sljedeće odredbe:

U članku 1. utvrđuje se predmet ove Uredbe, a to je uspostavljanje okvira za praćenje šuma.

U članku 3. opisuje se sustav praćenja šuma koji Komisija treba uspostaviti i voditi u suradnji s državama članicama te se utvrđuju njegovi elementi. Utvrđuju se pravila i odgovornosti Komisije i ovlašćuje Europska agencija za okoliš (EEA⁴) da pomogne Komisiji u provedbi sustava praćenja uključujući Europski sustav informiranja o šumama (FISE⁵).

U članku 4. utvrđuju se pravila koja se primjenjuju na geografski eksplicitan sustav identifikacije za mapiranje i lociranje šumskih jedinica.

U članku 5. utvrđuju se pravila za okvir za praćenje za prikupljanje podataka o šumama, te se navode zahtjevi u pogledu rokova i prikupljanja podataka za Komisiju i države članice.

U članku 6. omogućuje se državama članicama da se pod određenim uvjetima isključe iz standardiziranog prikupljanja podataka o šumama, te da dostavljaju nacionalne podatke u skladu sa standardiziranim specifikacijama i uz osiguranje procjene kvalitete.

U članku 7. utvrđuju se pravila koja se primjenjuju na okvir za razmjenu podataka o šumama, te se navode zahtjevi u pogledu rokova i usklađivanja za države članice i omogućuje relevantno ovlašćivanje Komisije za sastavljanje dodatnih tehničkih pravila.

U skladu sa člankom 8. Komisija i države članice dužne su prikupljati dodatne podatke o šumama na temelju odgovarajućih metodologija te se Komisija ovlašćuje da odredi takve metodologije.

U članku 9. navode se odgovornosti Komisije i država članica za razvoj kompatibilnih sustava za razmjenu podataka, ovlašćuje Komisija da donese pravila kako bi se osigurala kompatibilnost sustava za pohranu i razmjenu podataka te da utvrdi zaštitne mjere u pogledu h

U članku 10. utvrđuju se uloge i odgovornosti Komisije i država članica kako bi se zajamčila kontrola kvalitete podataka i ovlašćuje Komisija da uspostavi standarde točnosti i pravila o procjeni kvalitete putem delegiranih akata te posebna pravila o izvješćima o procjeni i korektivnim mjerama putem provedbenih akata.

U člancima 11. i 12. uspostavlja se okvir upravljanja i propisuju pravila i načela za koordinaciju i suradnju između Komisije, država članica i relevantnih regionalnih dionika te uloga nacionalnih korespondenata.

⁴ European Environment Agency.

⁵ Forest Information System for Europe.

U članku 13. državama članicama ostavlja se mogućnost da izrade integrirane dugoročne planove za šume ili prilagode postojeće i dodatno se navode aspekti koje treba uzeti u obzir u planovima te obveza da planovi budu javno dostupni.

U članku 14. regulira se delegiranje ovlasti na način da se ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje Komisiji.

U članku 15. koji se tiče postupaka Odbora navodi se kako Komisiji pomaže Odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

U članku 16. propisuje se da će se uredba preispitivati i da će Komisija podnijeti izvješće o njezinoj provedbi u roku od pet godina od stupanja na snagu.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Prema obrazloženju Europske komisije, šume i ostalo šumsko zemljište EU-a su pod sve većim pritiskom i stresom zbog klimatskih promjena, neodrživog izravnog ili neizravnog ljudskog korištenja, te djelovanja kroz povezanu prenamjenu zemljišta. Opasnosti poput šumskih požara, najezda štetnih organizama, suša i toplinskih valova, koje često međusobno pojačavaju djelovanje, vjerojatno će dovesti do češćih i intenzivnijih katastrofa, koje često prelaze državne granice. Ti pritisci ugrožavaju otpornost šuma i predstavljaju prijetnju kapacitetu šumskih ekosustava da ispune svoje različite okolišne, socijalne i ekonomske funkcije. Šumski požari predstavljaju i izravnu prijetnju zdravlju, imovini i sigurnosti ljudi. Štoviše, oni povećavaju trošak upravljanja šumama, uključujući trošak za borbu protiv šumskih požara.

Europska komisija u nastavku argumentira kako sveobuhvatan, visokokvalitetan sustav praćenja koji pokriva sve šume i ostalo šumsko zemljište u EU može pridonijeti uspješnijoj borbi protiv ovih pritisaka i opasnosti. Nedostatak tog znanja utječe na pravodobnost i kvalitetu planiranja vezanog uz šumske ekosustave država članica. Dugoročno integrirano planiranje nužno je kako bi se uravnotežili različiti zahtjevi za usluge i resurse šumskih ekosustava i osigurala otpornost na katastrofe u skladu s ciljevima politika EU.

Komisija drži kako nedostatak informacija o stanju i razvoju šumskih ekosustava u odnosu na poremećaje ili dinamiku otežava kreatorima politika i upraviteljima šuma da uoče kretanja i pravilnosti, te otkriju štetu ili degradaciju u ranoj fazi s ciljem učinkovite reakcije. Posljedično, dolazi do ograničavanja sposobnosti šumskog ekosustava da društvu kontinuirano pruža usluge, robu i funkcije, uključujući ublažavanje klimatskih promjena u kojem ima ključnu ulogu.

Mišljenja su nadalje kako su informacije o općem statusu šuma u EU-u, njihovoj ekološkoj, socijalnoj i ekonomskoj vrijednosti, pritiscima s kojima se suočavaju i uslugama koje pružaju fragmentirane i neujednačene, u velikoj mjeri heterogene i nedosljedne, s nedostacima i preklapanjima, a podaci se dostavljaju sa znatnom odgodom i često samo na dobrovoljnoj osnovi.

U tom kontekstu, cilj Prijedloga jest:

- i.) osigurati usklađeno, visokokvalitetno praćenje koje omogućuje praćenje napretka u postizanju ciljeva EU-a i ciljeva politika koji se odnose na šume uključujući one u pogledu bioraznolikosti, klime i odgovora na krizu,
- ii.) unaprijediti procjenu rizika i pripravnost i
- iii.) pomoći upraviteljima zemljišta i javnim tijelima da donose odluke koje se temelje na dokazima, te promicati istraživanja i inovacije.

Prijedlogom će se poduprijeti i klimatska politika omogućivanjem praćenja napretka u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja i uvrštavanja programa sekvestracije ugljika u poljoprivredi u predloženi okvir za certifikaciju uklanjanja ugljika.

Djelovanje na razini EU-a Komisija opravdava veličinom i prekograničnom naravi tržišta ovisnih o šumama i zbog sve većih rizika i nesigurnosti povezanih s klimatskim promjenama što iziskuje praćenje učinaka politika i zakonodavstva EU-a, te točnu i pravodobnu procjenu potrebe za promjenom politike kako bi se postigli ciljevi.

Navedeno se osobito odnosi na poremećaje kao što su najezde potkornjaka, šumski požari ili razorne oluje koji imaju znatnu prekograničnu dimenziju. Ovi poremećaji prema mišljenju Komisije sve su češći i intenzivniji zbog klimatskih promjena što dovodi do većih troškova sprečavanja i suzbijanja te do većih emisija stakleničkih plinova, gubitka bioraznolikosti i poremećaja na tržištu. Praćenje šuma trenutačno je neujednačeno i fragmentirano što onemogućava EU-u da pravodobno djeluje protiv stresora i prijetnji (s prekograničnom dimenzijom). Stoga je potrebno na najbolji način i troškovno učinkovito iskoristi tehnološki napredak i digitalnu inovaciju, osobito u odnosu na daljinska istraživanja. Iako se šumski ekosustavi pružaju preko državnih granica, šume se često promatraju kao suvereni entiteti i dosad nije u potpunosti razvijen dosljedan pristup koji bi uključivao transnacionalno prikupljanje podataka. Europska komisija stava je kako su zdrave i otporne šume zajednički interes, a države članice lakše će postići ovaj cilj uz intervenciju EU-a. Nijedna opcija ne uključuje prijenos ovlasti s država članica na EU osim kad je riječ o nužnom usklađivanju i standardizaciji praćenja.

U fazi pripreme zakonodavnog prijedloga Komisija je prikupila stajališta velikog broja dionika, (predstavnik država članica, organizacija za zaštitu okoliša, istraživačkih instituta, šumarskih udruženja, te poduzeća). Savjetovanja su provedena u sklopu otvorenog javnog savjetovanja, na tri stručne radionice i na sastancima s dionicima i državama članicama. Posebna radna podskupina u okviru Stalnog odbora za šumarstvo (SFC⁶) sastala se četiri puta, te su u vrijeme češkog i švedskog predsjedništva organizirane dvije radionice. Komisija je u listopadu i studenom 2022. godine organizirala tri stručne radionice s temama:

1. „Strateški planovi za šume”,
2. „Postojeće i buduće mogućnosti promatranja Zemlje za operativno praćenje šuma”
3. „Prednosti i troškovi praćenja šuma”.

Između studenog 2022. i svibnja 2023. godine održana su četiri sastanka s predstavnicima država članica radi tehničke rasprave o opcijama politike na radnoj podskupini Stalnog odbora za šumarstvo. Osobito su se prikupljala stajališta o obuhvatu pokazatelja, uporabi daljinskih istraživanja i mogućim ključnim aspektima integriranog dugoročnog planiranja.

Europska agencija za okoliš (EEA) pružila je konkretno stručno znanje i bila je uključena u izradu prijedloga i procjene učinka.

U procjeni učinka razmatralo se pet opcija politike od kojih su dvije odbačene u ranoj fazi jer nije bilo vjerojatno da bi postigle željene rezultate. Preostale tri opcije politike su:

1. Potpuno dobrovoljna opcija: ovom bi se opcijom nastojao postići zajednički dobrovoljni pristup praćenju šuma i integriranom planiranju kako bi se zajamčilo usklađeno postizanje ciljeva i prioriteta EU povezanih sa šumama, a državama članicama ostavila najveća moguća fleksibilnost u pogledu njihova prenošenja u nacionalni kontekst.
2. Zakonodavna opcija: ovom bi se opcijom uspostavio pravno obvezujući okvir EU koji bi obuhvaćao:
  - i.) uspostavu sustava praćenja šuma za geolokalizaciju šumskih područja,
  - ii.) prikupljanje i razmjenu podataka, uključujući naprednu uporabu daljinskih istraživanja
  - iii.) integrirano planiranje za šume – nije pravno obvezujuće.
3. Hibridna opcija: ovom bi se opcijom kombinirali ključni aspekti dobrovoljnih i zakonodavnih opcija koje su prethodno opisane. Aspekti praćenja bili bi obvezni kako bi se izbjegao problem

⁶ Standing Forestry Committee.

s različitim razinama obuhvata podataka i različitim pristupima prikupljanju podataka među državama članicama. Integrirano planiranje za šume bilo bi obvezno za države članice.

Potpuno zakonodavna opcija procijenjena je kao najdjelotvornija, najučinkovitija i najusklađenija opcija politike. Uspostavom zajedničkog okvira s pomoću jednostavnog i jedinstvenog instrumenta odgovorilo bi se na potrebu za promicanjem holističkog i integriranog pristupa šumama u skladu s novom strategijom EU za šume do 2030.

Status prijedloga zakonodavnog akta:

Komisija je svoj zakonodavni prijedlog i popratnu procjenu učinka predstavila na sastanku Radne skupine za okoliš 1. prosinca 2023. te na sastanku Radne skupine za šumarstvo 5. prosinca 2023. godine.

Na sastanku Vijeća za okoliš 18. prosinca 2023. održana je prva politička rasprava.

Belgijsko predsjedništvo je na sastanku Radne skupine za šumarstvo potvrdilo kako će se ovaj prijedlog raspravljati u okviru Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH), odnosno u okviru *Ad hoc* Radne skupine za promatranje šuma. Razmjena mišljenja o ovom prijedlogu održana je na AGRIFISH Vijeću, 23. siječnja 2024.

Stajalište RH:

1. Republika Hrvatska pozdravlja Prijedlog uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma. Prikupljanje standardiziranih, usporedivih i harmoniziranih podataka o šumskim ekosustavima može doprinijeti daljnjem kvalitetnom održivom gospodarenju šumama u EU u kontekstu svih trenutnih izazova i pritisaka.
2. Republika Hrvatska ističe kako Ugovor o funkcioniranju EU ne spominje zajedničku šumarsku politiku već je odgovornost za šume ostavljena državama članicama uz puno poštivanje načela supsidijarnosti. Nespornim nadalje smatra kako šume po svojoj prirodi određenim dijelom pripadaju i pod sektorske politike koje jesu zajedničke politike EU, te se posljedično, pojedini aspekti šuma reguliraju zakonodavstvom navedenog sektora.
3. Republika Hrvatska naglašava kako su do sada višekratno usvojeni zaključci Vijeća EU⁷ s jasno izraženim strateškim okvirom za šume, te strukturom, vizijom i perspektivom politika EU vezanim za šume i pripadajuću Novu strategiju EU za šume do 2030. Na toj osnovi novi zakonodavni prijedlog za praćenje stanja šuma mora sadržavati jasnu dodanu vrijednost u odnosu na moguće financijske troškove. Poglavitito se mora izbjeći udvostručavanje postojećih opsežnih nacionalnih programa praćenja stanja, izmjere i inventura šuma, kao i daljnje neutemeljeno i neopravdano povećavanje financijskog i administrativnog tereta, uzimajući u obzir da je za postizanje obvezujućih ciljeva uredbe potrebno osigurati dostatna dodatna financijska sredstava kao i neophodne ljudske kapacitete.
4. Republika Hrvatska smatra kako na razini EU nije moguće uspostaviti jedan jedinstven i nepromjenjivi pristup održivom gospodarenju šumama koji bi pritom jednako odgovarao svim državama članicama. Zbog toga je od vitalne važnosti uočiti različitosti i specifičnosti šumskih ekosustava ne samo među državama članicama već i unutar njihovih jedinstvenih teritorija. Sukladno tome, mjerila, kriteriji, indikatori ili pokazatelji održivog gospodarenja šumama trebaju biti fleksibilni uz puno uvažavanje lokalnih

⁷ Dok. 8609/19; 12695/20 Rev 1; 13984/21.

- šumskih ekosustava i vezanih praksi upravljanja i tradicije, te pri tome biti u potpunosti održivi i izvedivi.
5. Republika Hrvatska smatra kako predloženi zakonodavni okvir za promatranje i izvještavanje o stanju šuma treba nadograditi na postojeće procese izvještavanja o stanju šumskih ekosustava. Pri tome je svakako potrebno izbjeći dodatno neutemeljeno i neopravdano financijsko i administrativno opterećenje.
  6. Republika Hrvatska traži od EK detaljnu analizu na koji način se ova Uredba preklapa s drugim EU zakonodavstvom odnosno zakonodavnim prijedlozima koji su trenutno u proceduri usvajanja.
  7. Republika Hrvatska smatra da su za provedbu ovog zakonodavnog prijedloga potrebna značajna financijska sredstva.
  8. Republika Hrvatska smatra kako integrirani holistički pristup praćenju (sukladno metodologiji ICP Forests⁸) osigurava bolje razumijevanje funkcioniranja šumskih ekosustava pod utjecajem atmosferskog onečišćenja i klimatskih promjena te daje jedinstvene nizove podataka o njihovom pravom stanju, produkciji i raznolikosti, a koji potom trebaju poslužiti kao podloga za izradu projekcija.
  9. Republika Hrvatska smatra kako bi EK, uz već predloženih osam (8) osnovnih šumskih indikatora koje prikuplja, putem daljinskih istraživanja trebala preuzeti i prikupljanje dodatnog dijela podataka o šumama koji su trenutno zadani državama članicama.
  10. Republika Hrvatska smatra potrebnim u pravni tekst Uredbe unijeti odredbu kojom se definira način osiguranja povjerljivosti georeferenciranih podataka, prikupljenih u okviru provođenja Nacionalne inventure šuma.
  11. Republika Hrvatska smatra da je sve važne elemente bitne za operativnu provedbu ove Uredbe potrebno propisivati kroz osnovni akt ili eventualno provedbene propise. Iz tog razloga RH se ne slaže sa široko predviđenim ovlastima za EK.
  12. Republika Hrvatska smatra da odredbe vezane uz dobrovoljne integrirane dugoročne planove pripadaju isključivo u nacionalnu nadležnost država članica te da kao takve niti ne trebaju biti sastavni dio Uredbe
  13. U pogledu propisivanja obveza država članica na prikupljanje i razmjenu podataka o šumama te kontrolu njihove kvalitete, u dijelu koji se odnosi na podatke koji su dio službene statistike, potrebno je posebnu pozornost obratiti na usklađenost zahtjeva ove uredbe s europskim statističkim zakonodavstvom. Službena europska statistika koju proizvodi Europski statistički sustav uređuje se sektorskim zakonodavstvom koje se donosi na temelju članka 338. UFEU-a te bi bilo neprihvatljivo mijenjati te obveze odnosno nametati nove kroz „nestatističko“ zakonodavstvo.
  14. Odredba pod točkom (13) ne prejudicira konačnu odluku po pogledu učestalosti prikupljanja podataka u okviru Uredbe o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma.

Opća napomena: s obzirom da u ovom trenutku nije moguća detaljna analiza svakog članka Prijedloga uredbe, tijekom nadolazećih rasprava u okviru Ad hoc radne skupine za Uredbu o praćenju šuma (AHWP FM) te pripremi stajališta RH i pisanih podnesaka za sastanke AHWP FM, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja zajednički će, u okviru dostupnosti relevantnih podataka, doprinostiti analizi odredbi Uredbe posebice određenih elemenata kao što su primjerice indikatori.

⁸ International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Za Republiku Hrvatsku glavni problem koji donosi ovaj Prijedlog uredbe je u tome što će se njenom provedbom cjelokupni postojeći sustav praćenja i izvješćivanja u šumarstvu u Hrvatskoj trebati u značajnoj mjeri izmijeniti, odnosno transformirati iz postojećeg sustava evidencije temeljem šumsko-gospodarskih planova na evidenciju temeljenu na izmjerama u nacionalnoj inventuri šuma. Ovo je povezano s potrebom za izuzetno značajnim dodatnim financijskim i administrativnim resursima s vrlo upitnom i nejasnom dodanom vrijednosti. S obzirom da ovaj zakonodavni prijedlog u vrlo maloj mjeri korespondira s postojećim nacionalnim programom i načinima prikupljanja podataka i motrenja šuma u Hrvatskoj, za njegovu je provedbu potrebno osmisliti i uspostaviti gotovo posve nov sustav motrenja i izvješćivanja kako bi prikupljeni podaci odgovarali traženim kriterijima. To može zahtijevati uspostavu nove ustrojstvene jedinice koja će redovito provoditi navedena motrenja, analizirati i obrađivati prikupljene podatke, te potom dobivene informacije redovno isporučivati sukladno planiranoj dinamici. Pri tome neće biti moguće koristiti one indikatore koji se na nacionalnoj razini prikupljaju već dugi niz godina, a koji se i sada traže ovim zakonodavnim prijedlogom, jer isti ne zadovoljavaju propisanu razinu preciznosti, prostorne rezolucije ili učestalosti prikupljanja i razmjene podataka, odnosno nisu harmonizirani na razini EU. Npr. Prijedlogom uredbe traži se izvješćivanje o drvnjoj zalihi svih stabala iznad 0 cm prsnog promjera od visine panja pa do vrha i to samo za deblo. S druge strane, u Republici Hrvatskoj drvena zaliha uključuje volumen panja i svih grana promjera većeg od 7 cm (krupno drvo), a mjere se stabla iznad 10 cm prsnog promjera.

Razvidno je iz Prijedloga uredbe da se znatno povećava obim poslova koji postaju sve zahtjevniji i specijaliziraniji što nužno vodi do potrebe za povećanjem broja visoko kvalificiranih i specijaliziranih kadrova za što u RH u ovom trenutku ne postoje raspoloživi i dovoljni resursi.. Sve navedeno posljedično dovodi do izrazitog povećanja administrativnog i financijskog opterećenja za RH.

U slučaju da dođe do navedene promjene u metodologiji, biti će potrebno načiniti ponovni obračun obveze koju bi Republika Hrvatska imala temeljem LULUCF Uredbe. Smatramo da nedostaje detaljna analiza na koji se način ova Uredba nadograđuje na postojeće EU zakonodavstvo kao i na zakonodavne prijedloge koji su u proceduri usvajanja, u smislu potrebe praćenja pojedinih okolišnih pokazatelja. Ta nam je analiza nužna kako bi mogli ocijeniti dodanu vrijednost prijedloga Uredbe u odnosu na nova financijska i administrativna opterećenja. Postoji također opcija da Republika Hrvatska, uz uspostavu novog sustava, zadrži postojeći sustav izvješćivanja temeljen na postojećim podacima šumsko-gospodarskih planova. Međutim, to će stvoriti dva paralelna sustava praćenja i izvješćivanja koja će biti potrebno istodobno financirati i održavati.

Bilo koja metodologija o kojoj je riječ u Prijedlogu uredbe mora biti usklađena s ostalim relevantnim EU zakonodavstvom kako bi se ujednačilo izvješćivanje i izbjeglo dodatno administrativno i financijsko opterećenje.

Što se tiče članka 5. stavak 3., članka 7., članka 10. te Priloga II. koji uređuje tehničke specifikacije traženih podataka, treba naglasiti da Europsko statističko zakonodavstvo, kroz uredbe te provedbene i delegirane akte, uređuje pitanja proizvodnje statističkih podataka, njihove tehničke specifikacije, učestalost, rok dostave EK (Eurostatu) i pravila za kontrolu

kvalitete. Slijedom je potrebno izbjeći uspostavu drugog paralelnog sustava koji bi neopravdano opteretio nacionalna statistička tijela.

Također je potrebno pojašnjenje novog pojma "*forest unit*" odnosno hrvatskog prijevoda "*šumska jedinica*". Nije jasno koje veličine bi bila takva „šumska jedinica“, odnosno da li bi ona koincidirala s postojećom nacionalnom gospodarskom podjelom šuma koja se trenutno koristi u Republici Hrvatskoj i koja u razdiobi šuma koristi pojam „gospodarska jedinica“.

Nastavno na prijevod Prijedloga uredbe na hrvatski jezik potrebno je izvršiti korekciju prijevoda i nastaviti s korištenjem slijedećih pojmova:

2. pojam „*Earth observation*“ umjesto „*promatranje Zemlje*“ treba zamijeniti sa stručnim izrazom „*daljinska istraživanja*“ što podrazumijeva korištenje satelitskih, avionskih, snimaka napravljenim dronom ili nekom drugom tehnologijom pri kojoj se ne dolazi u izravan, fizički dodir sa šumskim ekosustavom.

3. za prijevod kategorije "*other wooded land*" potrebno je umjesto izraza "*ostalo pošumljeno zemljište*" koristiti prijevod "*ostalo šumsko zemljište*".

Stajališta DČ i EK:

Većina država članica u ovom trenutku provodi detaljne nacionalne konzultacije s ciljem što preciznije projekcije posljedica i implikacija Prijedloga. Ocjene su do sada preliminarne i vrlo općenite i prepoznaju potrebu prikupljanja usporedivih i usklađenih podataka o šumskim ekosustavima EU. Nadalje, većina država članica (IE, SI, EL, CY, LT, FR, HU, LA, SE, SK, CZ, PL, FI, RO) ističe kako nacionalno već imaju uspostavljene sustave motrenja i prikupljanja podataka koji nisu u suglasju s traženim te će stoga biti potrebno učiniti određene prilagodbe i izmjene te pretpostavljaju značajno povećanje administrativnog i financijskog opterećenja. U tom smislu često se ističe potreba za financiranje ovih troškova sredstvima EU. SI i PL posebno su naglasile kako ne vide vezu između indikatora koje traži Prijedlog uredbe i ocjene fiziološkog stanja i otpornosti šumskih ekosustava EU. Veći broj država članica naglašava činjenicu da Prijedlog sadrži odredbe vezane za dobrovoljne integrirane dugoročne planove, za koje smatraju da pripadaju isključivo u nacionalnu nadležnost (primjena načela supsidijarnosti).

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK: -

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK: -

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:
Zakon o šumama i pripadajući zakonodavni akti.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Odgovornost za provedbu ovog zakonodavnog prijedloga je u nadležnosti država članica te će na njih imati značajne financijske učinke kako zbog novih obaveza u prikupljanju podataka

tako i zbog novih administrativnih opterećenja i potrebe za dodatnim ljudskim resursima. Iako točan učinak u ovom trenutku nije moguće procijeniti, Europska komisija u svojoj analizi predviđa umjeren do značajan ekonomski učinak na proračun država članica. Pri tome će troškovi biti najviši u onim zemljama, uključujući i RH, gdje je gotovo u potpunosti potrebno uspostaviti novi sustav s dovoljnim brojem uzoraka i u kojima je potrebno povećati frekvenciju, preciznosti i prostornu rezoluciju postojećeg nacionalnog inventara šuma.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.11.2023.
COM(2023) 728 final

2023/0413 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 384 final} - {SWD(2023) 372 final} - {SWD(2023) 373 final} -
{SWD(2023) 374 final}

Obrazloženje

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Šume i druga pošumljena zemljišta EU-a pod sve većim su stresom zbog klimatskih promjena i neodrživog izravnog ili neizravnog ljudskog korištenja i djelovanja i povezanih prenamjena zemljišta. Opasnosti poput šumskih požara, najezda štetnih organizama, suša i toplinskih valova, koje često međusobno pojačavaju djelovanje, vjerojatno će dovesti do češćih i intenzivnijih katastrofa, koje često prelaze državne granice. Ti pritisci ugrožavaju otpornost šuma i predstavljaju prijetnju kapacitetu šuma da ispune svoje različite ekološke, socijalne i ekonomske funkcije. Neke opasnosti, primjerice šumski požari, predstavljaju i izravnu prijetnju zdravlju i sigurnosti ljudi. Štoviše, one povećavaju trošak upravljanja šumama, uključujući trošak za borbu protiv šumskih požara.

Sveobuhvatan, visokokvalitetan sustav praćenja koji pokriva sve šume i druga pošumljena zemljišta u EU-u može pridonijeti uspješnijoj borbi protiv ovih pritisaka i opasnosti. Primjerice, učestalo praćenje pokrivenosti drvećem i njezinih poremećaja s pomoću tehnologija za promatranje Zemlje potpomognutih promatranjima s terena, može otkriti obrasce ranjivosti šuma te omogućiti oblikovateljima politika da prilagode mjere. Nedostatak tog znanja utječe i na pravodobnost i kvalitetu planiranja za šume država članica. Dugoročno integrirano planiranje nužno je kako bi se uravnotežili različiti zahtjevi za usluge i resurse šuma i osigurala otpornost na katastrofe u skladu s ciljevima politike EU-a koji se odnose na usluge, korištenje i zaštitu šuma.

Trenutačni alati za praćenje nisu u potpunosti svrsishodni. Usluge kao što su Europski informacijski sustav za šumske požare (EFFIS), koji se kontrolira programom Copernicus, i šumski sloj visoke rezolucije u okviru usluga praćenja stanja kopna programa Copernicus doprinijele su određenoj razini standardizacije praćenja i podataka u EU-u koji se temelje na daljinskim istraživanjima. Međutim, rad na usklađivanju podataka dobivenih na terenu, prikupljenih uglavnom putem nacionalnih inventara šuma, usmjeren je na nekoliko osnovnih varijabli povezanih s drvnim resursima kao što su nadzemna biomasa, drvena zaliha i prirast. Čak i u tim slučajevima postoje nedostaci kad su u pitanju pravodobnost i veća dostupnost podataka što dovodi do nesigurnosti u pogledu njihove pouzdanosti i do ograničenja u njihovu korištenju. Nije se radilo na usklađivanju drugih podataka dobivenih na terenu o varijablama, posebno onima povezanim s bioraznolikošću, što otežava procjenu stanja šumskog ekosustava na razini EU-a. Štoviše, dostupni podaci o šumama imaju znatne nedostatke, primjerice kad je riječ o sušama ili štetama na šumama povezanim s potkornjacima. Ovi nedostaci sprečavaju upravitelje zemljišta i relevantna tijela da učinkovito spriječe šumske katastrofe, budu pripravnici za njih i odgovore na njih. Osim toga, nekoliko parametara šume, kao što su šumska biomasa i struktura, mogu se s pouzdanošću mapirati i pratiti samo na području cijelog EU-a kombinacijom promatranja na terenu, daljinskih istraživanja i modeliranja. Ova je kombinacija složena i puna izazova, često zbog razmjene podataka i pitanja pristupa.

Nedostatak informacija o stanju i razvoju šuma u odnosu na poremećaje ili dinamiku ekosustava otežava oblikovateljima politika i upraviteljima šuma da uoče kretanja i otkriju štetu ili degradaciju u ranoj fazi i da učinkovito reagiraju na njih. To ograničava sposobnost šuma da društvu kontinuirano pružaju usluge, robu i funkcije, uključujući ublažavanje klimatskih promjena u kojem šume imaju ključnu ulogu.

Općenito, informacije o statusu šuma u EU-u, njihovoj ekološkoj, socijalnoj i ekonomskoj vrijednosti, pritiscima s kojima se suočavaju i uslugama koje pružaju fragmentirane su i

neujednačene, u velikoj mjeri heterogene i nedosljedne, s nedostacima i preklapanjima, a podaci se dostavljaju sa znatnom odgodom i često samo na dobrovoljnoj osnovi. Iako već postoje postupci izvješćivanja kojima se prikupljaju podaci i informacije o šumama i njihovu razvoju, kao što su Eurostatovi europski računi šuma, izvješća Ministarske konferencije o zaštiti šuma u Europi o stanju europskih šuma ili procjene globalnih šumskih resursa FAO-a, EU-u nedostaje zajednički sustav za dosljedno prikupljanje i razmjenu točnih i usporedivih podataka o šumama.

Brz razvoj tehnologija i alata za praćenje, koji se koriste za promatranje Zemlje satelitskim ili zračnim putem (uključujući dronove), i usluga globalnog navigacijskog satelitskog sustava (GNSS), kao što je GALILEO, pruža jedinstvenu priliku za modernizaciju, digitalizaciju i standardizaciju praćenja šuma što bi donijelo korist svim korisnicima šuma i tijelima nadležnima za šume. To bi donijelo korist i državama članicama u dobrovoljnom dugoročnom planiranju i potaklo tržišni rast tih tehnologija i povezanih novih vještina, među ostalim i za MSP-ove u EU-u. Moraju se poštovati zaštita podataka i vlasništvo.

U tom kontekstu, cilj prijedloga jest: i. osigurati usklađeno, visokokvalitetno praćenje koje omogućuje praćenje napretka u postizanju ciljeva EU-a i ciljeva politike koji se odnose na šume uključujući one u pogledu bioraznolikosti, klime i odgovora na krizu, ii. unaprijediti procjenu rizika i pripravnost i iii. pomoći upraviteljima zemljišta i javnim tijelima da donose odluke koje se temelje na dokazima te promicati istraživanja i inovacije.

Zadnjih su godina institucije EU-a i stručnjaci iz država članica – u relevantnim stručnim skupinama, uključujući podskupinu Stalnog odbora za šumarstvo – iznova jasno napominjali da je potrebno poboljšati praćenje šuma u EU-u. Stoga je nova strategija EU-a za šume do 2030. najavila posebni zakonodavni prijedlog o promatranju šuma te izvješćivanju i prikupljanju podataka o šumama u EU-u kojim bi se obuhvatili i strateški planovi koje izrađuju nadležna nacionalna tijela, koji se odnose na šume i sektor koji se temelji na šumama.

Postojeći instrumenti nekih država članica nisu usmjereni na integrirani pristup kojim se šume promatraju kao višenamjenski ekosustavi jer se često bave šumama samo iz određenih perspektiva politike: primjerice, nacionalni energetske i klimatski planovi i dugoročne strategije obuhvaćaju sekvencijalnu ugljika, energiju iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitost, a nacionalne i regionalne strategije za prilagodbu klimatskim promjenama obuhvaćaju potrebe prilagodbe klimatskim promjenama, ali ne obuhvaćaju nužno i druge aspekte, kao što su bioraznolikost ili otpornost.

Većina nacionalnih instrumenata planiranja u EU-u ne obuhvaća ciklus planiranja za šume duži od 10 godina. Stoga se ne uzimaju u obzir dugoročni utjecaji klimatskih promjena, primjerice na rasprostranjenost vrsta ili učestalost i intenzitet ekstremnih događaja. Osim toga, često se ne koriste prilagodljivim pristupom, što znači da nisu u mogućnosti voditi računa o kretanjima politike o šumama i šumarstvu na nacionalnoj razini i na razini EU-a prema kojima je potreban strukturiran odgovor na strateškim i budućim razinama.

Politike EU-a povezane sa šumama razmatraju šume dugoročno i iziskuju strateško predviđanje koje se temelji na pravodobnim i točnim informacijama. Primjerice, ključni ciljevi postizanja klimatske neutralnosti EU-a (Europski zakon o klimi i Uredba o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu – Uredba o LULUCF-u) i stvaranja EU-a otpornog na klimatske promjene (strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama) ili očuvanja i obnove europskih ekosustava (predložena uredba EU-a o obnovi prirode) trebali bi se postići do 2050. Mnoga predviđanja klimatskih promjena obuhvaćaju razdoblje do kraja ovog stoljeća, uključujući studije o tome kako će šume reagirati na sve brže klimatske promjene i kakav će utjecaj one imati na šume.

Osim toga, velika raznolikost u pristupima nacionalnim planiranjima ili potpuni nedostatak planiranja otežavaju brz, usklađen i učinkovit odgovor na rizik od katastrofa, osobito na prekogranične prijetnje kao što su štetni organizmi ili šumski požari.

U tom kontekstu prijedlogom se dodatno nastoji pružiti podršku državama članicama u dobrovoljnom integriranom dugoročnom planiranju kako bi se poboljšala dosljedna provedba različitih ciljeva politike koji se temelje na sektorima i time zajamčila otpornost šuma u uvjetima klime koja se mijenja.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Cilj je prijedloga poduprijeti usklađenu i učinkovitu provedbu postojećih politika EU-a koje se izravno ili neizravno odnose na šume u području okoliša, bioraznolikosti, klime, ublažavanja katastrofa i rizika, energije i biogospodarstva.

Konkretno, prijedlog će poduprijeti instrumente politike navedene u nastavku:

- novu strategiju EU-a za šume do 2030. osiguravanjem baze znanja za integrirani pristup šumama kao višenamjenskim ekosustavima i praćenjem postizanja njezinih ciljeva;
- strategiju za bioraznolikost do 2030. utvrđivanjem pokazatelja za praćenje napretka kad je riječ o: i. cilju strategije da poveća broj i kvalitetu šuma i njihovu otpornost na katastrofe, kao što su požari, suše, štetni organizmi i bolesti, koje će vjerojatno biti učestalije uslijed klimatskih promjena, ii. njezinim ciljevima stroge zaštite preostalih prašuma i starih šuma i iii. daljnjem razvoju Europskog sustava informiranja o šumama;
- Uredbu o LULUCF-u unapređenjem praćenja pokazatelja, što će olakšati dostavljanje geografski eksplicitnih podataka koji se odnose na šumsko zemljište;
- Uredbu o deforestaciji utvrđivanjem pokazatelja relevantnih za deforestaciju i degradaciju šuma s pomoću kojih se može pratiti postizanje cilja sprečavanja degradacije;
- strategiju biogospodarstva poboljšanjem obuhvata i praćenja pokazatelja kojima se prati napredak prema održivosti u EU-u i državama članicama i koji se uvrštavaju u sustav praćenja Centra znanja za biogospodarstvo Zajedničkog istraživačkog centra;
- Direktivu o obnovljivoj energiji unapređenjem baze dokaza u odnosu na kriterije održivosti za nabavu biomase za proizvodnju energije, a osobito propisivanjem da države članice raspolazu informacijama o lokacijama prašuma i starih šuma;
- Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i nedavno donesene ciljeve EU-a u pogledu otpornosti na katastrofe povećanjem dostupnosti podataka o šumama. Time će se unaprijediti alati ranog upozoravanja na šumske požare i druge katastrofe, razviti točnije procjene rizika i povećati opća pripravnost za suočavanje s budućim katastrofama;
- Digitalnu agendu za Europu i Strategiju za dronove 2.0 promicanjem uporabe tehnologija daljinskih istraživanja u praćenju šuma;
- Uredbu o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje unapređenjem baze dokaza o dinamici štetnih organizama.
- **Dosljednost u odnosu na druge politike EU-a**

Europskim zelenim planom pozvalo se na djelovanje kako bi se povećao broj i kvaliteta pošumljenih područja u EU-u i dodatno poboljšala otpornost šuma. Njegov je cilj postizanje klimatske neutralnosti, povećanje ambicije u pogledu bioraznolikosti, osiguravanje zdravog okoliša, unapređenje zdravlja i dobrobiti ljudi i promicanje održivog i kružnog biogospodarstva. Da bi se to postiglo na učinkovit način ključno je praćenje statusa i kretanja

šuma i ekosustava te multifunkcionalnosti kojima se podupire dobrovoljno integrirano dugoročno planiranje koje provode države članice.

Prijedlog je izrađen tako da se zajamče sinergije s drugim politikama uključujući njihova pravila o prikupljanju podataka, praćenju i planiranju relevantnom za šume. To se odnosi na direktive o zraku, vodi i prirodi i na Komisijin prijedlog uredbe o obnovi prirode i o izmjeni europskih ekonomskih računa okoliša. Prijedlogom će se poduprijeti i klimatska politika omogućivanjem praćenja napretka u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja i uvrštavanja programâ sekvestracije ugljika u poljoprivredi u predloženi okvir za certifikaciju za uklanjanje ugljika. Prijedlog je isto tako u potpunosti u skladu sa završnim izvješćem Konferencije o budućnosti Europe, osobito s Prijedlogom 2. kojim se izričito podržavaju nastojanja u pogledu „ponovnog pošumljavanja, pošumljavanja, uključujući šume koje su uništili požari, i provođenja odgovornog gospodarenja šumama”.

Prijedlog isto tako može pomoći EU-u da zauzme vodeću poziciju u svijetu i potakne međunarodnu zajednicu na ciljano djelovanje koje se temelji na dokazima kako bi se povećala otpornost šuma u uvjetima klime koja se mijenja i poboljšalo održivo gospodarenje šumama kao višenamjenskim ekosustavima. U globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montréala uvršten je poseban cilj koji se odnosi na dostupne visokokvalitetne podatke, informacije i znanje za integrirano i participativno upravljanje bioraznolikošću.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Člankom 192. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) EU se ovlašćuje za djelovanje radi ostvarivanja ciljeva svoje politike u području okoliša. Ciljevi politike EU-a u području okoliša su, kako je navedeno u članku 191. stavku 1. UFEU-a, očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, zaštita ljudskog zdravlja, razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava i promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borba protiv klimatskih promjena. Cilj je politike EU-a u pogledu okoliša postići visoku razinu zaštite, uzimajući u obzir raznovrsne okolnosti u različitim regijama EU-a. Mora se temeljiti na načelu opreznosti te na načelu preventivnog djelovanja, načelu da se šteta nanosena okolišu popravlja ponajprije na samom izvoru te na načelu da onečišćivač plaća.

Na istoj pravnoj osnovi počivaju mjere EU-a za zaštitu prirodne baštine šumskih ekosustava. Okvir za praćenje šuma osigurat će podatke kojima će se omogućiti praćenje ciljeva europskog zelenog plana povezanih sa šumama i razvoj politika za očuvanje šumskih ekosustava. Okoliš je područje podijeljene nadležnosti između EU-a i država članica, pa se pri djelovanju EU-a mora poštovati načelo supsidijarnosti.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Djelovanje na razini EU-a opravdano je zbog veličine i prekogranične naravi tržišta ovisnih o šumama i zbog sve većih rizika i nesigurnosti povezanih s klimatskim promjenama što iziskuje praćenje učinaka politika i zakonodavstva EU-a i točniju i pravodobnu procjenu potrebe za promjenom politike kako bi se postigli njezini ciljevi.

To se osobito odnosi na poremećaje kao što su najezde potkornjaka, šumski požari ili oluje koji imaju znatnu prekograničnu dimenziju. Ovi poremećaji sve su češći i intenzivniji zbog klimatskih promjena što dovodi do većih troškova sprečavanja i suzbijanja te do većih emisija stakleničkih plinova, gubitka bioraznolikosti i poremećaja na tržištu. Primjerice, kad je riječ o

potkornjacima, rano otkrivanje žarišta potkornjaka ključno je za smanjenje sanitarne sječe i povezanih troškova i gubitka prihoda. Sanitarna sječa velikih razmjera može dovesti do poremećaja na tržištu drvne građe što posebno ima negativan učinak na MSP-ove koji su uvelike ovisni o cijenama drvne građe. Feromonske klopke i ostala praćenja na terenu u kombinaciji s promatranjem Zemlje, kojima se osiguravaju visokokvalitetni podaci, olakšavaju pravodobnu intervenciju politike i mogu imati učinkovitu ulogu u smanjenju troškova. Drugi je primjer važnost razumijevanja vrste šume i goriva koja se nalaze u određenim područjima za mjere sprečavanja požara i učinkovitije djelovanje u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu jer će se tako unaprijediti europski sustav ranog upozoravanja na požare.

Praćenje šuma trenutačno je neujednačeno i fragmentirano što onemogućava EU-u da pravodobno djeluje protiv stresora i prijetnji (s prekograničnom dimenzijom), za što se zalaže novom strategijom EU-a za šume, i da na najbolji način iskoristi troškovno učinkovit tehnološki napredak i digitalnu inovaciju, osobito u odnosu na promatranje Zemlje. Do ove je situacije došlo zbog toga što su države članice godinama djelovale samostalno i nekoordinirano. Iako se šumski ekosustavi pružaju preko granica, šume se često promatraju kao suvereni entiteti i dosad nije u potpunosti razvijen dosljedan pristup koji bi uključivao transnacionalno prikupljanje podataka. Zdrave i otporne šume zajednički su interes, a države članice teško će riješiti ovaj problem s fragmentiranošću bez intervencije EU-a.

Kad je riječ o planiranju, nekoliko država članica primjenjuje instrumente planiranja, ali sektorske politike nisu dovoljno obuhvaćene što može utjecati na usklađenost oblikovanja politika i na razini država članica i na razini EU-a. Države članice mogle bi iskoristiti koordinirani sustav upravljanja kako bi zajamčile dosljednu pravodobnost za ciljeve politike u području šuma koji se temelje na sektorima i pobrinule se da su uključene zajedničke informacije.

- **Proporcionalnost**

Kombinacija aspekata odabrana u prijedlogu proporcionalna je jer je ograničena na one aspekte koje države članice moraju provesti kako bi na zadovoljavajući način postigle ciljeve predložene uredbe. Stoga su države članice samo obvezne prikupljati podatke o šumama koji su povezani sa zakonodavstvom i ciljevima politike EU-a. Štoviše, predložena uredba temeljit će se na razmjeni usklađenih podataka iz postojećih nacionalnih sustava prikupljanja podataka, najviše iz nacionalnih inventara šuma. To će prilagodbu metoda pribavljanja podataka, koju će države članice morati provesti, svesti na najmanju moguću mjeru. Kako bi se zajamčili niski troškovi prilagodbe, opisi podataka o šumama odabrani su na temelju postojećeg rada na usklađivanju koji je proveden u okviru nacionalnih inventara šuma. Prijedlogom se također namjeravaju iskoristiti postojeći podaci koji se dostavljaju, kad je to u skladu sa zahtjevima, i na taj način izbjeći udvostručavanje obveza izvješćivanja. Države članice potiče se na dobrovoljno dugoročno integrirano planiranje na temelju dosadašnjih nastojanja.

Zbog opsega problema u pitanju i njegove prekogranične dimenzije, EU je jedino tijelo koje može zajamčiti dosljedan okvir za praćenje i potaknuti dobrovoljno dugoročno integrirano planiranje povezujući države članice. Zajednički standardi za prikupljanje podataka i praćenje i minimalni zajednički elementi za planiranje ne mogu se razviti na razini država članica.

Nijedna opcija ne uključuje prijenos ovlasti s država članica na EU osim kad je riječ o nužnom usklađivanju i standardizaciji praćenja (nema prijenosa ovlasti za operativne odabire povezane s gospodarenjem šumama).

- **Odabir instrumenta**

Predmetu ove inicijative i razini preciznosti više odgovara zakonodavni nego nezakonodavni pristup. Ciljevi ovog Prijedloga najbolje se mogu postići uredbom. Na taj će se način zajamčiti izravna i ujednačena primjenjivost odredaba u EU-u u isto vrijeme te će se tako postići ciljevi u pogledu usklađivanja i dostavljanja pravodobnih podataka. Uredbom će se omogućiti utvrđivanje zajedničkih standarda koji su obvezujući i izravno primjenjivi u svim državama članicama bez administrativnog opterećenja i odgode uslijed prenošenja instrumenta u nacionalno pravo.

3. **REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA**

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo jer je riječ o novoj zakonodavnoj inicijativi.

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu sa smjernicama o boljoj regulativi, ova Uredba i priložena procjena učinka temelje se na opsežnom postupku savjetovanja. Komisija je prikupila stajališta velikog broja dionika, točnije predstavnika država članica, organizacija za zaštitu okoliša, istraživačkih instituta, šumarskih udruženja te poduzeća. Savjetovanja su provedena u sklopu otvorenog javnog savjetovanja, na tri stručne radionice i na sastancima s dionicima i državama članicama. Posebna radna podskupina u okviru Stalnog odbora za šumarstvo sastala se četiri puta, a dvije radionice koje su organizirane za vrijeme češkog i švedskog predsjedanja pružile su dodatan uvid. Zahvaljujući različitim stajalištima dobivene su vrijedne informacije i uvidi koji su pomogli u pripremi procjene učinka i ovog Prijedloga.

Poziv na očitovanje

Poziv na očitovanje bio je otvoren od 8. travnja do 6. svibnja 2022. Pristiglo je 116 odgovora iz 21 zemlje, uglavnom od javnosti, nevladinih organizacija, javnih tijela, poslovnih udruženja, trgovinskih organizacija i organizacija za zaštitu okoliša, navedeno silaznim redoslijedom.

U većini je komentara pružena podrška inicijativi za okvir EU-a za praćenje šuma i strateško planiranje među različitim skupinama dionika, osim kod javnosti gdje je podršku dalo manje od polovine ispitanika. Glavna bojazan bila je da bi povećana centralizacija u okviru ove inicijative mogla nepotrebno opteretiti postojeće nacionalno praćenje šuma te da se novom uredbom ne bi trebale remetiti trenutačne prakse gospodarenja koje provode vlasnici šuma. Komisija je uzela u obzir ovo mišljenje u procjeni učinka i pri izradi prijedloga.

Javno savjetovanje

Komisija je provela otvoreno javno savjetovanje od 25. kolovoza do 17. studenog 2022. i primila 314 korisnih odgovora.

U okviru savjetovanja prikupljala su se stajališta o potrebi za praćenjem šuma, povezanim odabirom tehnologija te najpoželjnijim opcijama politike i financiranja, kao i o dodanoj vrijednosti strateških planova za šume. Rezultati su nedvojbeno potvrdili potrebu za usklađenim i pravodobnim informacijama na razini EU-a o različitim aspektima šuma kao što su zdravlje, poremećaji i klimatske promjene. Sustavi praćenja trebali bi se oslanjati na podatke s terena u kombinaciji s tehnologijama daljinskih istraživanja. Većina je ispitanika smatrala da je najbolja opcija politike integriranje podataka iz sustava praćenja država članica, dok je jedinstveni sustav praćenja EU-a u jednakoj mjeri podržan i odbačen. Ovakav bi se

sustav trebao financirati kombinacijom sredstava država članica, privatnih sredstava i sredstava EU-a. Otprilike polovina ispitanika smatrala je da holistički pristup, koordinacija te usporedivost i razmjena među državama članicama dodaju vrijednost dugoročnom planiranju. Samo je neznatan broj ispitanika smatrao da ne postoji dodana vrijednost.

Stručne radionice

Komisija je u listopadu i studenom 2022. organizirala tri radionice s tehničkim stručnjacima o: 1. „Strateškim planovima za šume”, 2. „Postojećim i budućim mogućnostima promatranja Zemlje za operativno praćenje šuma” i 3. „Prednostima i troškovima praćenja šuma”. Na radionicama se dobio vrijedan doprinos za procjenu učinka.

Radna podskupina Stalnog odbora za šumarstvo

Između studenog 2022. i svibnja 2023. održana su četiri sastanka s predstavnicima država članica radi tehničke rasprave o opcijama politike. Osobito su se prikupljala stajališta o obuhvatu pokazatelja, uporabi promatranja Zemlje i mogućim ključnim aspektima integriranog dugoročnog planiranja. Rasprave su se temeljile na rezultatima otvorenog javnog savjetovanja i nacrtu procjene učinka, a oblikovane su prethodno definiranim pitanjima koja su članovima skupine bila unaprijed poslana. Podskupina je nakon toga donijela izvješće o budućoj inicijativi.

• **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Prijedlog se temelji na najnovijim znanstvenim dokazima. Procjena učinka priložena ovom Prijedlogu temelji se na popratnoj studiji koju je pripremio tim vanjskih stručnjaka i koja je objavljena [...]. Tim stručnjaka blisko je surađivao s Komisijom tijekom različitih faza studije. Sastanci u okviru stručne podskupine bili su prilika da države članice razmijene stajališta o ključnim aspektima inicijative uključujući preliminarni popis pokazatelja šume, rezultate otvorenog javnog savjetovanja i dugoročno integrirano planiranje. Ti su se doprinosi uzeli u obzir pri izradi procjene učinka i ove predložene uredbe.

Komisija se koristila i mnogim drugim izvorima informacija kako bi pripremila ovaj Prijedlog, posebno rezultatima projekata istraživanja i inovacija EU-a i priznatim međunarodnim izvješćima.

Europska agencija za okoliš pružila je konkretno stručno znanje i bila je blisko uključena u izradu prijedloga i procjene učinka.

• **Procjena učinka**

Prijedlog se temelji na procjeni učinka. Dana 17. veljače 2023. Odbor za nadzor regulative dao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka s rezervom¹. Glavne napomene Odbora za nadzor regulative obuhvaćale su pitanje dodane vrijednosti inicijative, prije svega kad je riječ o dugoročnom planiranju za šume i prezentaciji različitih opcija za razinu intervencije EU-a u svakoj od njih (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13396-Sume-EU-a-novi-europski-okvir-za-precenje-suma-i-stratesko-planiranje_hr). Kao odgovor na ovo mišljenje, pojašnjena je dodana vrijednost prijedloga te je u procjeni učinka izrađena hibridna opcija u kojoj se kombinira obvezno praćenje i prikupljanje podataka s dobrovoljnim planiranjem.

---

¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13396-Sume-EU-a-novi-europski-okvir-za-precenje-suma-i-stratesko-planiranje_hr

U procjeni učinka razmatralo se pet opcija politike od kojih su dvije odbačene u ranoj fazi jer nije bilo vjerojatno da bi postigle željene rezultate. Opcije politike navedene u nastavku u potpunosti su procijenjene.

1. Potpuno dobrovoljna opcija: ovom bi se opcijom nastojao postići zajednički dobrovoljni pristup praćenju šuma i integriranom planiranju kako bi se zajamčilo usklađeno postizanje ciljeva i prioriteta EU-a povezanih sa šumama, a državama članicama ostavila najveća moguća fleksibilnost u pogledu njihova prenošenja u nacionalni kontekst.

Komisija bi objavila dobrovoljne smjernice kako bi se poboljšala dosljednost i usporedivost u prikupljanju podataka, promicalo promatranje Zemlje i olakšalo integrirano planiranje za šume koje se temelji na dokazima, primjerice pružanjem zajedničkog skupa osnovnih zahtjeva i temeljnih elemenata koje bi države članice mogle uzeti u obzir.

Stručna skupina pomogla bi Komisiji u izradi dobrovoljnih smjernica i olakšala koordinaciju i razmjenu najboljih primjera iz prakse kako bi se promicalo usklađeno nacionalno prikupljanje podataka i poboljšali okviri i mehanizmi za planiranje za šume.

Komisija bi i dalje pružala postojeće usluge promatranja Zemlje putem usluga praćenja stanja kopna programa Copernicus za određene podatke o šumama, kao što su fenologija i neto primarna produktivnost.

2. Zakonodavna opcija: ovom bi se opcijom uspostavio obvezan okvir EU-a koji bi obuhvaćao: i. uspostavu sustava praćenja šuma za geolokalizaciju šumskih područja, ii. prikupljanje i razmjenu podataka, uključujući naprednu uporabu promatranja Zemlje i iii. integrirano planiranje za šume. Ova opcija ima dvije podopcije koje se odnose na razinu intervencije EU-a u pogledu obuhvata podataka o šumama, uporabe sustava promatranja Zemlje i izrade i razvoja strateškog planiranja na razini država članica.

Objema opcijama zajedničko je da bi obvezni podaci o šumama bili podijeljeni u dvije skupine kako je navedeno u nastavku.

— Standardizirani podaci za koje Komisija ima vodeću ulogu i osigurava jedinstvenu razmjenu podataka u cijelom EU-u. Ovi bi se podaci uglavnom prikupljali promatranjem Zemlje (npr. Copernicus) te podliježu tehničkim protokolima, kao što su oni koje su već nadgledali Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir i Zajednički istraživački centar.

— Usklađeni podaci za koje bi države članice doprinosile vlastitim prikupljenim podacima koristeći se vlastitim istraživanjima, kao što su nacionalni inventari šuma, koja se temelje na opažanjima na terenu, ali koristeći se i alatima promatranja Zemlje kad je to moguće i primjenjivo. Iako bi države članice morale Komisiji dostaviti usklađene podatke u skladu sa zajedničkim referentnim opisima, ne bi morale standardizirati svoje metode prikupljanja podataka (primjerice načine uzorkovanja i metode mjerenja), nego samo podatke učiniti dostupnima na usklađen način, ako su ispunile zahtjeve o točnosti podataka. To znači da bi se države članice mogle nastaviti koristiti svojim postojećim sustavima prikupljanja podataka – ako ih imaju – bez velikih izmjena alata koje trenutačno primjenjuju.

Za obvezne podatke o šumama opisi i metode bili bi usklađeni ili na temelju postojećih opisa i metoda ili onih razvijenih uz pomoć stručne skupine (vidjeti u nastavku). Standardizacija bi se predlagala za podatke o šumama za koje je nesigurnost usklađenih procjena previsoka.

Druga podopcija predviđa uključivanje dodatnih podataka o šumama u sustav praćenja šuma koji nisu obuhvaćeni trenutačnim međunarodnim sustavima praćenja i izvješćivanja i sustavima EU-a. Ona bi uključivala objavljivanje preporuka Komisije za integrirane dugoročne planove koje izrađuju države članice.

3. Hibridna opcija: ovom bi se opcijom kombinirali ključni aspekti dobrovoljnih i zakonodavnih opcija koje su prethodno opisane. Aspekti praćenja bili bi obvezni kako bi se izbjegao problem s različitim razinama obuhvata podataka i različitim pristupima prikupljanju podataka među državama članicama (kao u drugoj podopciji zakonodavne opcije). Integrirano planiranje za šume bilo bi obvezno za države članice (kao u potpuno dobrovoljnoj opciji).

Potpuno zakonodavna opcija procijenjena je kao najdjelotvornija, najučinkovitija i najusklađenija opcija politike. Uspostavom zajedničkog okvira s pomoću jednostavnog i jedinstvenog instrumenta odgovorilo bi se na potrebu za promicanjem holističkog i integriranog pristupa šumama u skladu s novom strategijom EU-a za šume do 2030.

Najpoželjnija opcija sadržava kombinaciju aspekata obiju podopcija povezanih s razinom intervencije EU-a. Praćenje i razmjena podataka o šumama bili bi obvezni na temelju zajedničkih usklađenih ili standardiziranih opisa i metoda za skup podataka o šumama koji obuhvaća sva prioritetna područja politike, uključujući zdravlje, otpornost i bioraznolikost šuma. To je ključno za postizanje strateških ciljeva u pogledu usporedivosti, kvalitete i dostupnosti podataka.

Prikupljanje i razmjena podataka o šumama postupno bi se primjenjivali uzimajući u obzir operabilnost kad je riječ o zajedničkim opisima i metodama, dostupnosti alata i metoda koji se temelje na promatranju Zemlje i statusa praćenja i dijeljenja podataka u državama članicama.

Europski sustav informiranja o šumama unaprijedio bi se kao postojeća jedinstvena kontaktna točka. Tako bi se povećala transparentnost i olakšao pristup informacijama o šumama za dionike. Time bi se doprinijelo izgradnji integriranog razumijevanja šuma, njihovog statusa i različitih usluga ekosustava.

Uzimajući u obzir različitu uporabu promatranja Zemlje među državama članicama, prvi skup podataka o šumama u okviru sustava praćenja šuma nadzirao bi se na razini EU-a s pomoću poboljšanih mogućnosti programa Copernicus, ostavljajući mogućnost državama članicama da se isključe i doprinesu radu sustava svojim skupovima podataka. Na taj bi se način uspostavila ravnoteža između stajališta dionika izraženih tijekom otvorenog javnog savjetovanja i potrebe da se zajamče visokokvalitetni podaci i osigura ušteda na troškovima.

Obvezni dugoročni planovi kojima se obuhvaća zajednički skup osnovnih aspekata u kombinaciji s preporukama za njihov razvoj koje bi objavila Komisija pomogli bi državama članicama da utvrde dodatne prioritete, ciljeve i mjere za konkretne kontekste na način koji bi se lako mogao podijeliti na razini EU-a dok bi se istodobno jamčila integrirana usklađenost s politikama EU-a o očuvanju i korištenju šuma.

Stručna skupina koja se osniva kao dio novog EU-ova upravljanja šumama osmišljenog u skladu sa strategijom za šume [Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća XX o izmjeni Odluke Vijeća 89/367/EEZ o osnivanju Stalnog odbora za šumarstvo] izradit će, među ostalim, okvir za suradnju i koordinaciju između Komisije i država članica i pomoći Komisiji u izradi zajedničkih opisa i protokola za podatke o šumama i prikupljanje podataka. U ovoj stručnoj skupini trebali bi moći sudjelovati i stručnjaci iz zemalja pristupnica.

Predložena kombinacija povećane standardizacije i poboljšane usklađenosti podataka o šumama omogućila bi vrlo snažno jedinstveno tržište u cijelom EU-u za MSP-ove koji posluju u ovom sektoru. Isto se tako nadovezuje na operativne proizvode koje trenutačno održava Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir. Ovi proizvodi osiguravaju čvrstu platformu za razvoj posebnih slojeva za praćenje šuma u ovom Prijedlogu. Osim toga, predloženom bi se kombinacijom osigurao jasan regulatorni kontekst te bi se nadovezalo na iskustvo Komisije (Zajednički istraživački centar) i Europske agencije za okoliš u poboljšanju

i usklađivanju postojećih slojeva karata kao što je već napravljeno u okviru programa Copernicus.

Tržište digitalnih geografskih podataka dinamično je, ali i fragmentirano te izrazito tehničke prirode – kad je riječ o šumama. Najpoželjnijom opcijom pružilo bi se sredstvo poduzećima koja se bave daljinskim istraživanjima, subjektima koji se bave anketama i stručnjacima za obradu podataka da standardiziraju i reguliraju proizvode za gotovo polovinu kopnenog područja EU-a. Na taj bi se način olakšale i inovacije u području naprednih digitalnih alata u sektoru, primjerice učinkovitijih digitalnih alata, kako bi se identificirali pokazatelji u cijelom EU-u potrebni za politiku u području klime i bioraznolikosti (npr. uklanjanja ugljika i certifikacija aktivnosti u šumama).

Prijedlog koji se temelji na najpoželjnijoj opciji izrazito je povezan s ključnim postojećim zakonodavstvom, kao što su Uredba o LULUCF-u, Uredba o deforestaciji i Direktiva o obnovljivoj energiji, kao i s prijedlozima o kojima se pregovara (certifikacija za uklanjanje ugljika, prijedlog uredbe o obnovi prirode, novi moduli ekonomskih računa okoliša). Prema tome, njime se iskorištavaju sinergije zajedničkog sustava praćenja kojim se jamči interoperabilnost zahtjeva praćenja prema različitim zakonodavnim okvirima bez povećanja regulatornog opterećenja država članica.

Praćenje šuma koje se treba uspostaviti u skladu s ovim Prijedlogom omogućilo bi troškovno učinkovit sustav koji se temelji na ekonomiji razmjera i u kojem se podaci o šumama u cijelom EU-u mogu proizvesti u skladu sa standardiziranim definicijama i tehničkim specifikacijama te na taj način nije potrebno razvijati ih pojedinačno na nacionalnim razinama. To će stoga omogućiti učinkovitiju provedbu navedenog zakonodavstva. Primjerice, ekstrapolirani rezultati iz studije slučaja o zamjeni jednog pokazatelja (mapiranje sječe nastalo na terenu) podacima sa satelita programa Copernicus pokazuju potencijalnu kumulativnu korist između 28 milijuna EUR i 38 milijuna EUR do 2035. u svim državama članicama.

Prijedlogom se neće zahtijevati znatne izmjene nacionalnih sustava praćenja, tamo gdje oni već postoje, u pogledu metoda prikupljanja podataka, nego će se ostaviti puno prostora za fleksibilnost, a zahtijevat će se samo da države članice usklade procijenjene agregirane vrijednosti u skladu sa zajedničkim definicijama. To će omogućiti poboljšanje troškovne učinkovitosti sustava i smanjenje administrativnog opterećenja nacionalnih administracija.

Ovaj bi djelotvoran i troškovno učinkovit sustav praćenja šuma imao višestruke namjene:

— unapređenje podataka za oblikovanje i provedbu politika, među ostalim osiguravanjem više najnovijih informacija o prirodnim poremećajima i šumskim katastrofama u državama članicama i

— omogućivanje pojedinačnim upraviteljima šuma da plasiraju svoje usluge ekosustava, kao što je uklanjanje ugljika, na temelju usporedivih i vjerodostojnih podataka.

Većina je prednosti inicijative neizravna uključujući smanjeno administrativno opterećenje poduzeća, upravitelja šuma, administracija i šire javnosti koja je u potrazi za informacijama povezanim sa šumama, u skladu s Digitalnom agendom za Europu. Javna dostupnost pouzdanih i vjerodostojnih podataka mogla bi također olakšati uporabu podataka o šumama znanstvenoj zajednici, oblikovateljima politika i šumarskim industrijama te omogućiti inovativnim MSP-ovima da razviju nove usluge koje se temelje na podacima.

Pravodobne i točne informacije o zalihama i kretanjima ugljika u njihovim šumama omogućilo bi upraviteljima šuma da bolje utvrde potencijalna mjesta za dodatna uklanjanja ugljika u svrhu njihove certifikacije te da na najučinkovitiji način planiraju odgovarajuće održive prakse upravljanja. Ekonomska vrijednost neto ponora ugljika šumskih područja u

EU-u može se procijeniti na 32,8 milijardi EUR. Šume i drvni proizvodi u EU-u trenutačno uklanjaju otprilike 380 Mt CO₂ godišnje. Postojanje okvira na razini EU-a za pravodobno promatranje Zemlje i dugoročno planiranje unaprijedilo bi rano i brzo otkrivanje poremećaja u šumama i prilagodbu šuma i sektora koji se temelji na šumama na klimu koja se mijenja. Očekuje se da će se do 2100. zbog utjecaja porasta temperature na 32 vrste stabala u Europi smanjiti vrijednost europskog šumskog zemljišta za 27 % uslijed predviđenog smanjenja ekonomski vrijednih vrsta. Strateško i utemeljeno djelovanje danas umanjilo bi to smanjenje u budućnosti što bi omogućilo da EU postigne svoj cilj klimatske neutralnosti do 2050. kako je utvrđeno u Europskom zakonu o klimi.

Kad je riječ o troškovima najpoželjnije opcije, očekuje se da će njih snositi države članice i Europska unija, dok MSP-ovi ne bi time bili pogođeni. Većina troškova za države članice odnosila bi se na potrebu redovitog sistematiziranog prikupljanja podataka na terenu u mreži mjesta za praćenje. To se trenutačno odvija u okviru nacionalnih inventara šuma u većini država članica. Ako država članica mora uspostaviti nacionalni inventar šuma, povezani troškovi procijenjeni su na 42 EUR/km² šumskog područja (na temelju troškova koje su tri države članice imale za uspostavljanje nacionalnog inventara šuma u petogodišnjem intervalu i uključujući promatranje Zemlje). Trošak usklađivanja podataka o šumama procijenjen je na 10000 EUR po pokazatelju. Dodavanje novog pokazatelja u već uspostavljen inventar šuma ne bi trebalo iziskivati znatne dodatne troškove. Međutim, za nekoliko pokazatelja odabranih u okviru najpoželjnije opcije, kao što je mapiranje prašuma i starih šuma ili šumskih staništa u skladu s Direktivom o staništima, možda će biti potrebna dodatna terenska istraživanja osim onih za inventar šuma što bi moglo stvoriti određene dodatne troškove za države članice s velikim šumskim područjima.

Troškovi izrade i dostave integriranog dugoročnog plana procijenjeni su na 600000 EUR (na temelju troškova koje je imala Njemačka u odnosu na svoju strategiju za šume do 2050.).

S obzirom na to da će bolje znanje i bolje planiranje omogućiti bolje odluke u području gospodarenja šumama i oblikovanja politika, prijedlog će neizravno doprinijeti postizanju nekoliko ciljeva održivog razvoja, uključujući zdravlje (cilj br. 3), vodu (cilj br. 6), odgovornu potrošnju i proizvodnju (cilj br. 12), djelovanje u području klime (cilj br. 13) i život na zemlji (cilj br. 15). Mogu se očekivati i pozitivni učinci i potencijalni kompromisi u pogledu dostupne i čiste energije (cilj br. 7). Bolje znanje i planiranje koji olakšavaju održivije upravljanje mogu dovesti do veće ili dugoročnije opskrbe drvnom biomasom za energiju iz obnovljivih izvora, ali postoji rizik od prekomjerne sječe. Sličan se učinak predviđa i za cilj br. 8 – dostojanstven rad i gospodarski rast – jer će bolje znanje i planiranje doprinijeti novim biogospodarskim djelatnostima i mogućnostima zaposlenja, ali će dovesti i do pada u tradicionalnim sektorima.

Najpoželjnija opcija pospješila bi održivu opskrbu ekonomskim, socijalnim i kulturnim resursima i uslugama šume jer bi se njome poduprli oblikovatelji politika i donositelji odluka, uključujući upravitelje šuma, u donošenju usmjerenijih mjera koje se temelje na dokazima. Na primjer, opskrba drvnom građom procijenjena je na 16 milijardi EUR 2021., a vrijednost regulatornih i kulturnih usluga ekosustava (npr. zaštita od poplava, pročišćavanje vode i rekreacija – na šume je otpao najveći udio u ukupnoj vrijednosti rekreacije koja se odvija u prirodi) procijenjena je na otprilike 57 milijardi EUR.

Zaključci

Prijedlog odgovara najpoželjnijoj opciji u procjeni učinka u pogledu svih prethodno navedenih aspekata uz iznimku integriranog dugoročnog planiranja. Na temelju savjetovanja s državama članicama, Komisija je odlučila ograničiti razinu intervencije na dobrovoljno

integrirano planiranje. To će utjecati i na povezane troškove i na prednosti prijedloga u usporedbi s najpoželjnijom opcijom. Administrativni troškovi za države članice neće nužno nastati jer ne postoji obveza izrade ili ažuriranja integriranih dugoročnih planova. No države članice koje se odluče za izradu integriranih dugoročnih planova za šume imat će koristi od bolje prilagodbe šuma na klimatske promjene, unaprijeđene usklađenosti i učinkovitosti politike i izbjegavanja kompromisa i sukoba.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U skladu s predanošću Komisije boljoj regulativi Prijedlog je pripreman na uključiv način, transparentno i u stalnoj suradnji s dionicima. Administrativan učinak analiziran je u skladu s pristupom „jedan za jedan”. Administrativne troškove snosit će uglavnom EU i javne uprave u državama članicama. Procijenjeno je da su administrativni troškovi za poduzeća, uključujući vlasnike šuma i pojedince, zanemarivi jer se inicijativom ne uvode novi izravni administrativni zahtjevi primjenjivi na ove skupine.

Javna tijela u državama članicama snosit će troškove osiguravanja da njihovi sustavi praćenja ispunjavaju minimalne standarde u pogledu učestalosti prikupljanja podataka i obuhvata pokazatelja kako je utvrđeno u ovom Prijedlogu. Ako se odluče za dobrovoljno planiranje, snosit će administrativne troškove za izradu ili ažuriranje dugoročnih integriranih planova za šume, reviziju istih i praćenje napretka prema postizanju ciljeva utvrđenih u planu. Administrativni troškovi ovisit će o pojedinačnim polazišnim točkama država članica.

Veća uporaba naprednih tehnologija za praćenje šuma u kombinaciji s unaprijeđenom raspoloživošću i dostupnošću podataka o šumama putem jedinstvene digitalne platforme Europskog sustava informiranja o šumama smanjit će administrativno opterećenje za poduzeća, javnost i administracije u potrazi za informacijama povezanim sa šumama.

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i posebno se slijede načela koja su priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Njime se pridonosi pravu na visoku razinu zaštite okoliša i poboljšavanje kvalitete okoliša u skladu s načelom održivog razvoja utvrđenim člankom 37. Povelje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za provedbu Prijedloga bit će potrebni ljudski resursi u Komisiji, kako je utvrđeno u priloženom zakonodavnom financijskom izvještaju. Očekuje se da će Komisija potrebu za ljudskim resursima riješiti dodatnom raspodjelom kako je navedeno u financijskom izvještaju.

Provedbu će trebati poduprijeti i Europska agencija za okoliš, za koju će biti potrebni dodatni resursi, kako je navedeno u financijskom izvještaju.

Troškovi koji nastaju za Komisiju uslijed sastavljanja i dostave temeljnih podataka i proizvoda daljinskih istraživanja pokrivaju se iz programa Copernicus. Troškovi za konkretne proizvode koji još nisu dostupni pokrivaju se dodatnim sredstvima predviđenima ovom uredbom za Europsku agenciju za okoliš.

Ovaj Prijedlog uključuje članke koji propisuju dodatni rad potreban za provedbu uredbe, uključujući ovlašćivanje za donošenje delegiranih ili provedbenih akata (na primjer, za pripremu odredbi za tehničke specifikacije i prikupljanje podataka za dodatne pokazatelje, uključujući one za koje je potrebna integracija podataka iz daljinskih istraživanja i podataka dobivenih na terenu).

U financijskom izvještaju uključenom u ovaj Prijedlog prikazani su detaljni utjecaj na proračun te potrebni ljudski i administrativni resursi. Troškovi za dodatne zadaće koje Komisija mora preuzeti podmirit će se iz programa LIFE. Zadaće povjerene Europskoj agenciji za okoliš financirat će se ponovnom dodjelom u okviru programa LIFE. Mogućnosti u sklopu okvirnog programa EU-a za istraživanje i inovacije, kao što je buduće partnerstvo „Šume i šumarstvo za održivu budućnost”, trebale bi dodatno doprinijeti izradi unaprijeđenih, dosljednih i najnovijih podataka o šumama u državama članicama.

5. OSTALI ASPEKTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Najkasnije do stupanja na snagu ove Uredbe, Komisija će osmisliti plan na temelju niza ključnih etapa kako bi pratila provedbu mjera potrebnih za postizanje konkretnih ciljeva (npr. donošenje mjera tehničke provedbe u pogledu usklađivanja i standardizacije podataka te u pogledu okvira upravljanja) u određenom vremenskom okviru.

Nadalje, Komisija će u suradnji s državama članicama redovito pratiti uvođenje i utjecaj mjera (svake dvije godine) na temelju sljedećih aspekata:

- količine podataka o šumama sa zajedničkom definicijom,
- količine podataka o šumama s usklađenim ili standardiziranim metodama prikupljanja podataka,
- dostave podataka iz država članica u Europski sustav informiranja o šumama,
- pristupa podacima putem Europskog sustava informiranja o šumama (prosječan broj klikova na mjesec),
- nacionalnih strategija prilagodbe te strategija procjene i upravljanja rizicima koje se temelje na zajedničkim pokazateljima,
- razvoja tržišta digitalnih usluga šuma (posebno broj MSP-ova),
- broja dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova donesenih u državama članicama,
- razine usklađenosti dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova sa zajedničkim skupom osnovnih aspekata za razmatranje i
- korištenja sredstava EU-a za podršku aktivnostima praćenja.

Komisija će također pokrenuti procjenu na temelju prethodno navedenih aspekata te izvijestiti Vijeće i Parlament o provedbi uredbe pet godina nakon njezina stupanja na snagu.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

U nastavku se navode glavne odredbe predložene uredbe.

U članku 1. utvrđuje se predmet ove Uredbe, a to je uspostavljanje okvira za praćenje šuma. Utvrđuju se vodeća načela i glavni ciljevi uredbe i u pogledu dobrovoljnog integriranog dugoročnog planiranja na razini država članica i poboljšanog upravljanja između Komisije i država članica.

U članku 3. opisuje se sustav praćenja šuma koji Komisija treba uspostaviti i voditi u suradnji s državama članicama te se utvrđuju njegovi elementi. Utvrđuju se pravila i odgovornosti

Komisije i ovlašćuje Europska agencija za okoliš da pomogne Komisiji u provedbi sustava praćenja uključujući Europski sustav informiranja o šumama.

U članku 4. utvrđuju se pravila koja se primjenjuju na prvi element sustava praćenja šuma, a to je geografski eksplicitan sustav identifikacije za mapiranje i lociranje šumskih jedinica.

U članku 5. utvrđuju se pravila za okvir za praćenje za prikupljanje podataka o šumama (drugi element sustava praćenja šuma) te se navode zahtjevi u pogledu rokova i prikupljanja podataka za Komisiju kad je riječ o standardiziranim podacima o šumama i zahtjevi u pogledu učestalosti za države članice kad je riječ o usklađenim podacima o šumama. Komisija se dodatno ovlašćuje za donošenje delegiranih akata za izmjenu specifikacija za standardizirane podatke o šumama navedene u Prilogu I.

U članku 6. omogućuje se državama članicama da se isključe iz standardiziranog prikupljanja podataka o šumama koje vodi Komisija te da dostavljaju nacionalne podatke u skladu sa standardiziranim specifikacijama i uz osiguranje procjene kvalitete.

U članku 7. utvrđuju se pravila koja se primjenjuju na treći element sustava praćenja šuma, a to je okvir za razmjenu podataka o šumama te se navode zahtjevi u pogledu rokova i usklađivanja za države članice i omogućuje relevantno ovlašćivanje Komisije za sastavljanje dodatnih tehničkih pravila. Utvrđuju se zahtjevi za države članice i Komisiju kako bi podatke učinili javno dostupnima, među ostalim i u Europskom sustavu informiranja o šumama. Komisija se dodatno ovlašćuje za donošenje delegiranih akata za izmjenu specifikacija za usklađene podatke navedene u Prilogu II.

U skladu s člankom 8. Komisija i države članice dužne su prikupljati dodatne podatke o šumama na temelju odgovarajućih metodologija te se Komisija ovlašćuje da odredi takve metodologije.

U članku 9. navode se odgovornosti Komisije i država članica za razvoj kompatibilnih sustava za razmjenu podataka, ovlašćuje Komisija da donese pravila kako bi se osigurala kompatibilnost sustava za pohranu i razmjenu podataka te da utvrdi zaštitne mjere u pogledu geografski eksplicitnog lociranja mjesta za praćenje.

U članku 10. utvrđuju se uloge i odgovornosti Komisije i država članica kako bi se zajamčila kontrola kvalitete podataka i ovlašćuje Komisija da uspostavi standarde točnosti i pravila o procjeni kvalitete putem delegiranih akata te posebna pravila o izvješćima o procjeni i korektivnim mjerama putem provedbenih akata.

U člancima 11. i 12. uspostavlja se okvir upravljanja i propisuju pravila i načela za koordinaciju i suradnju između Komisije, država članica i relevantnih regionalnih dionika te uloga nacionalnih korespondenata.

U članku 13. državama članicama ostavlja se mogućnost da izrade integrirane dugoročne planove za šume ili prilagode postojeće i dodatno se navode aspekti koje treba uzeti u obzir u planovima te obveza da planovi budu javno dostupni.

U članku 16. propisuje se da će se uredba preispitivati i da će Komisija podnijeti izvješće o njezinoj provedbi u roku od pet godina od stupanja na snagu.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Šume i druga pošumljena zemljišta pokrivaju gotovo polovinu kopnene površine Unije i imaju ključnu ulogu u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih, očuvanju i obnovi bioraznolikosti, osiguravanju snažnog biogospodarstva koje se temelji na šumama i prosperitetnih ruralnih područja, očuvanju kulturne baštine kao i pružanju rekreacijskih i edukativnih mogućnosti za dobrobit građana Unije. Šume pružaju ključne usluge ekosustava kao što su reguliranje klime, pročišćavanje zraka, opskrba vodom i reguliranje vode, sprečavanje poplava i erozija, stanište za bioraznolikost i genetski resursi. Zdravi šumski ekosustavi podupiru znatan dio biogospodarstva u Uniji opskrbljujući sirovinom (drvnom i nedrvnom, kao što su hrana i ljekovito bilje) različite sektore pri čemu prošireni lanci vrijednosti koji se temelje na šumama trenutačno podupiru 4,5 milijuna radnih mjesta u Uniji. Šumsko zemljište glavni je doprinositelj ponoru ugljika u Uniji i trebalo bi imati ključnu ulogu u ispunjavanju obveza iz Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća („Europski zakon o klimi”)⁴, uključujući cilj Unije da postigne klimatsku neutralnost do 2050., i iz zakonodavnog paketa „Spremni za 55 %”, posebno novih obveza praćenja uvedenih revidiranom Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i

---

² SL C , , str. .

³ SL C , , str. .

⁴ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.), ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj?locale=hr>.

Vijeća⁵ u odnosu na Uredbu (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća („Uredba o LULUCF-u”)⁶. Šumsko zemljište predmet je i drugih obveza kao što su one koje se odnose na zaštitu vrsta i staništa u skladu s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ⁷, na deforestaciju u skladu s Uredbom (EU) 2023/1115 Europskog parlamenta i Vijeća („Uredba o deforestaciji”)⁸, [na obnovu prirode iz Uredbe (EU) [X/X] Europskog parlamenta i Vijeća⁹] i na energiju iz obnovljivih izvora u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o obnovljivoj energiji”)¹⁰. Šume i šumarstvo značajni su i za postizanje ključnih prioriteta kao što su novi europski Bauhaus¹¹ ili strategija EU-a za biogospodarstvo¹².

- (2) Međutim, dosad nezabilježene suše, širenje potkornjaka i šumski požari potaknuti klimatskim promjenama u posljednjih nekoliko godina već su uzrokovali znatno propadanje stabala te privremeni gubitak šuma u brojnim državama članicama. Predviđa se da će se učestalost i ozbiljnost ekstremnih klimatskih i vremenskih uvjeta dodatno povećati. Velik dio šuma u Uniji podložan je njihovim učincima, što šteti vlasnicima šuma, industrijama koje se temelje na šumama i lancima vrijednosti, izvorima prihoda u ruralnim područjima i bioraznolikosti šuma, te negativno utječe na sposobnost šuma da pružaju ključne usluge ekosustava o kojima ovisi dobrobit građana Unije i biogospodarstvo u Uniji. Rizici poput šumskih požara i najezde štetnih organizama prekogranične su prirode i povećavaju se zbog klimatskih promjena. To dovodi do većih troškova za njihovo suzbijanje i pridonosi volatilnosti tržišta drva. Gospodarski učinci šumskih požara u Europi dosegli su oko 1,5 milijardi EUR godišnje, a predviđa se da će se do kraja stoljeća povećanjem temperature vrijednost šumskog zemljišta smanjiti za nekoliko stotina milijardi eura zbog promjena u sastavu vrsta.
- (3) Suzbijanje tih negativnih trendova i prijetnji, osiguravanje da šume u Uniji mogu nastaviti ispunjavati svoje višestruke funkcije u okviru klime koja se mijenja te očuvanje šumskih ekosustava kao prirodne baštine zahtijeva poboljšano sprečavanje i

---

⁵ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unije i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.). ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>.

⁶ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetske politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.), ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>.

⁷ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.), ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>.

⁸ Uredba (EU) 2023/1115 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određene robe i određenih proizvoda povezanih s deforestacijom i degradacijom šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010 (SL L 150, 9.6.2023., str. 2.), ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>.

⁹ Uredba (EU) X/XX Europskog parlamenta i Vijeća od ... (SL ...).

¹⁰ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka) (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.), ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>.

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Novi europski Bauhaus Atraktivan, održiv, zajedno” (COM(2021) 573 final).

¹² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Inovacijama do održivog rasta: biogospodarstvo za Europu” (COM/2012/060 final).

pripravnost na katastrofe u šumama, bolji odgovor i oporavak nakon katastrofa, poboljšanje bioraznolikosti radi povećanja otpornosti šuma na posljedice klimatskih promjena, jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima te prilagodljive pristupe upravljanju šumama.

- (4) Države članice, vlasnici šuma i Unija mogu poduzeti odgovarajuće mjere samo ako imaju usklađene, pouzdane, pravodobne i usporedive podatke, tako što će maksimalno iskoristiti mogućnosti koje nudi digitalna tranzicija, uključujući tehnologiju za promatranje Zemlje. U tu bi svrhu trebalo uspostaviti europski sustav praćenja šuma za prikupljanje i razmjenu podataka o šumama kojim će se podupirati utemeljeno donošenje odluka, na primjer pravodobnim utvrđivanjem, procjenom i uklanjanjem opasnosti, rizika i šteta za šume. U tom je kontekstu u novoj Strategiji EU-a za šume do 2030. najavljen zakonodavni prijedlog o promatranju, izvješćivanju i prikupljanju podataka o europskim šumama, među ostalim o strateškim planovima za šume i šumarski sektor.
- (5) Zahvaljujući konstelaciji satelita programa Copernicus i drugih svemirskih sredstava, popraćenih periodičnim kampanjama snimanja iz zraka, Unija je opremljena pouzdanim i troškovno učinkovitim tehnologijama i tehnologijama za promatranje Zemlje spremnima za uporabu. Njima se omogućuje otkrivanje i praćenje šumskih nepogoda uzrokovanih klimatskim promjenama, kao što su šumski požari, suše, oluje i najezde štetnih organizama.
- (6) Nadalje, potrebno je dobiti točnu i potpunu sliku europskih šuma u Uniji kako bi se procijenila njihova osjetljivost i otpornost na klimatske promjene te učinkovitost mjera za njihovu prilagodbu klimatskim promjenama. To zahtijeva prikupljanje relevantnih podataka o zdravlju šuma, bioraznolikosti i šumskim strukturama.
- (7) Većina podataka o šumama na nacionalnoj razini prikupljena je putem nacionalnih inventara šuma. Glavni je naglasak na praćenju drvnih resursa, čak i ako neki prikupljeni podaci obuhvaćaju i druge funkcije u području šuma. Nadalje, trenutačno ne postoji sveobuhvatan sustav na razini Unije kojim se može osigurati dostupnost usporedivih podataka o kvaliteti u svim relevantnim područjima politike, uključujući otpornost šuma i bioraznolikost. Osim toga, i dalje postoje izazovi povezani s integracijom podataka dobivenih daljinskim istraživanjem i podataka dobivenih na terenu zbog nedostatka interoperabilnosti i dostupnosti podataka dobivenih na terenu, često u vezi s pitanjima povjerljivosti podataka. Općenito, trenutačnim praćenjem šuma u Uniji potrebno je dodatno razviti sustavno prikupljanje i razmjenu podataka u skladu sa zajedničkim opisima te dugim i usporedivim vremenskim serijama visoke rezolucije.
- (8) Brz razvoj alata i tehnologija za praćenje, posebno kad je riječ o promatranju Zemlje svemirskim ili zračnim sredstvima te u globalnim navigacijskim satelitskim sustavima, pruža jedinstvenu priliku za modernizaciju, digitalizaciju i standardizaciju praćenja šuma, čime se pružaju usluge korisnicima šuma i nadležnim tijelima te za podupiranje dobrovoljnog integriranog dugoročnog planiranja, uz istodobno poticanje rasta tržišta Unije u pogledu tih tehnologija i povezanih novih vještina, među ostalim za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Za sada se nagle promjene šumskih površina, primjerice zbog šumskih nepogoda, mogu otkriti promatranjem Zemlje te mogu poboljšati učinkovitost praćenja šuma. Međutim, mjerenja na tlu potrebna su za razvoj, provjeru i kalibriranje podatkovnih proizvoda dobivenih promatranjem Zemlje. Također, mnoge značajke povezane sa šumskim nepogodama odnosno bioraznolikošću (npr. pripisivanje uzroka šumskih nepogoda, količina mrtvog drva, prirodnost šuma ili

prisutnost starih šuma) teško je predvidjeti za velika područja samo promatranjem Zemlje.

- (9) Postoji nekoliko instrumenata politike Unije koji izravno ili neizravno utječu na šume u području okoliša i bioraznolikosti, klime, energetike, biogospodarstva i civilne zaštite. Visokokvalitetni sustav za praćenje šuma koji kombinira opažanja na terenu s podacima i proizvodima dobivenima promatranjem Zemlje omogućit će praćenje napretka u ostvarivanju ciljeva politike Unije, a samim time i njihovu uspješnu provedbu i evaluaciju. Na primjer, kako bi se provela revidirana Direktiva o obnovljivoj energiji države članice moraju posjedovati informacije o lokaciji prašuma i starih šuma. Nadalje, pristup sveobuhvatnim godišnjim podacima o promjenama pokrivenosti drvećem i razmjeru šumskih nepogoda može pomoći državama članicama u praćenju i izvješćivanju o promjenama zaliha ugljika za potrebe Uredbe o LULUCF-u. Taj je pristup u skladu s drugim instrumentima Unije, kao što su Opservatorij EU-a za krčenje šuma, propadanje šuma i njihove pokretače, kako je utvrđeno u Komunikaciji iz 2019. „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”¹³, čiji je cilj praćenje promjena u svjetskim šumama i njihovim pokretačima osiguravanjem globalnih karata šuma, informacija o lancima opskrbe i alatima za promatranje Zemlje za regionalnu i globalnu analizu.
- (10) Nadalje, dostupnost kvalitetnih podataka o šumama trebala bi potaknuti uvođenje održivih poslovnih modela kao što su tehnologije za uklanjanje ugljika i rješenja za sekvestraciju ugljika u poljoprivredi na temelju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika u skladu s Uredbom [X/X] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴, tako što će poticati donošenje i sveobuhvatnu primjenu održivih praksi sekvestracije ugljika u poljoprivredi i skladištenja ugljika u cijeloj Uniji smanjenjem troškova za upravitelje šuma koji odluče sudjelovati u takvim programima.
- (11) U tom kontekstu Komisija bi u suradnji s državama članicama trebala uspostaviti sustav praćenja šuma na temelju triju elemenata koji bi postupno trebali postati operativni: geografski eksplicitan identifikacijski sustav za šumske jedinice, okvir za prikupljanje podataka o šumama i okvir za razmjenu podataka. Sustav praćenja šuma trebao bi omogućiti prikupljanje podataka na temelju promatranja Zemlje i georeferenciranog promatranja tla te bi trebao osigurati interoperabilnost s drugim postojećim elektroničkim bazama podataka i geografskim informacijskim sustavima, uključujući one relevantne za nadzor aktivnosti LULUCF-a i za praćenje proizvoda koji nisu povezani s deforestacijom u skladu s Uredbom o deforestaciji. Sustav praćenja šuma trebao bi poštovati načela utvrđena u najnovijem europskom okviru za interoperabilnost¹⁵.
- (12) Kako bi se osiguralo dosljedno praćenje podataka o šumama, najprije je potrebno utvrditi i locirati šumske jedinice sa sličnim temeljnim značajkama, kao što su minimalna površina, gustoća pokrivenosti drvećem i glavna vrsta šume. U tu bi svrhu geografski eksplicitan sustav identifikacije trebao omogućiti ispravno mapiranje i

---

¹³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” od 23. srpnja 2019. (COM(2019) 352 final).

¹⁴ Uredba (EU) X/XX Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika (SL...).

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 23. ožujka 2017. – Europski okvir za interoperabilnost – strategija provedbe (COM(2017) 134 final).

lociranje područja sa šumama, čime bi se omogućilo praćenje promjena šumskog pokrova i značajki tijekom vremena. Kako bi se osigurala dostatna razina točnosti, sustav bi trebao biti u skladu s minimalnim standardom u pogledu opsega te bi ga trebalo razviti na temelju standardiziranog pristupa.

- (13) Podaci o šumama koji se prikupljaju u skladu s ovom Uredbom odražavaju potrebe za podacima koji bi podupirali politike Unije u područjima ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika od katastrofa i upravljanja njima, bioraznolikosti i biogospodarstva. Sustav prikupljanja podataka o šumama trebao bi se temeljiti na različitim skupovima podataka: standardizirani podaci kojima upravlja Komisija i koji se prvenstveno prikupljaju promatranjem Zemlje putem satelita programa Copernicus i koji podliježu tehničkim protokolima te usklađeni podaci, kojima bi države članice trebale doprinositi sustavnim prikupljanjem podataka s pomoću vlastitih istraživanja na temelju mreže parcela uzorkovanja, kao što su nacionalni inventari šuma ili druge mreže mjesta za praćenje, i dopunjavanjem tih podataka instrumentima za promatranje Zemlje, ako su dostupni i primjenjivi.
- (14) Kako bi se pružila najsveobuhvatnija slika stanja šuma u Uniji, države članice trebale bi moći odlučiti da ne žele upotrebljavati uslugu koju pruža Komisija, nego da žele svojim izvorima doprinijeti standardiziranom prikupljanju podataka kojim upravlja Komisija. Time bi se državama članicama koje imaju uspostavljene sustave praćenja trebalo omogućiti da doprinesu svojim skupovima podataka primjenjivima na nacionalnoj razini, kao što su podaci *in situ* ili kampanje snimanja iz zraka, koji nisu posve dostupni u cijeloj Uniji, bez stvaranja dodatnog opterećenja resursima, u skladu s načelom supsidijarnosti. Nadalje, komplementarna uporaba sustava za praćenje u zraku trebala bi doprinijeti kvantificiranju učinka šumskih požara radi planiranja obnove izgorjelog područja, a time i smanjenja troškova za države članice i vlasnike šuma učinkovitijim upravljanjem nakon požara. Ako države članice odluče ne koristiti usluge koje pruža Komisija, trebale bi prikupljati podatke u skladu s tehničkim specifikacijama iz ove Uredbe te bi svake godine trebale ocjenjivati kvalitetu tih podataka.
- (15) Kako bi se smanjili troškovi i olakšao pristup podacima o šumama, okvirom za razmjenu podataka o šumama trebalo bi osigurati da takvi podaci budu javno dostupni državama članicama i Komisiji, među ostalim u Europskom sustavu informiranja o šumama. Države članice trebale bi moći i dalje upotrebljavati svoje postojeće sustave za prikupljanje podataka. Za potrebe usklađivanja trebale bi razmjenjivati podatke u skladu s tehničkim specifikacijama iz Uredbe koje se temelje na postojećim referentnim opisima i metodama. Kad je riječ o podacima koji se odnose na lokaciju mjesta za praćenje, koji se u većini nacionalnih inventara šuma trenutačno tretiraju kao povjerljivi, njihova bi razmjena trebala podlijevati razvoju zaštitnih mjera, u skladu s relevantnim zahtjevima EU-a, kojima se osigurava da povjerljivost takvih podataka nije ugrožena. Okvir za razmjenu podataka o šumama trebao bi olakšati, geografskim lociranjem zajedničkih podataka država članica, pripisivanje tih informacija svakoj šumskoj jedinici.
- (16) Trenutačno se ne prate svi podaci relevantni za šume u Uniji niti se o njima izvješćuje u sklopu postojećih okvira Unije i međunarodnih okvira zbog nedostatka sustava za prikupljanje podataka i usklađenih metodologija, na primjer podataka relevantnih za praćenje napretka prilagodbe klimatskim promjenama kako se zahtijeva u skladu s člancima 5. i 6. Europskog zakona o klimi. Zbog toga bi ovom Uredbom trebalo predvidjeti uključivanje takvih dodatnih podataka o šumama u sustav za praćenje šuma podložno razvoju relevantnih metodologija za koji je zadužena Komisija, uz

potporu europskog znanstvenog partnerstva za šume razvijenog u okviru Zajedničkog istraživačkog centra. Tehničke specifikacije za te dodatne podatke o šumama trebalo bi postupno razvijati provedbenim aktima u bliskoj suradnji s državama članicama, na temelju najvišeg prioriteta politike te uzimajući u obzir financijsku i tehničku izvedivost, kao i moguće administrativno opterećenje za države članice.

- (17) U Direktivi (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora propisano je objavljivanje podataka javnog sektora u slobodnim i otvorenim formatima. Opći je cilj te direktive daljnje jačanje podatkovnog gospodarstva EU-a povećanjem količine podataka javnog sektora dostupnih za ponovnu uporabu, osiguravanjem poštenog tržišnog natjecanja i jednostavnog pristupa informacijama javnog sektora te jačanjem prekograničnih inovacija koje se temelje na podacima. Njezino je glavno načelo „integrirana i zadana otvorenost” vladinih podataka. Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ nastoji se zajamčiti pravo na pristup informacijama o okolišu u državama članicama u skladu s Aarhuškom konvencijom iz 1998. o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša („Aarhuška konvencija”). Aarhuška konvencija obuhvaća širok spektar obveza koje se odnose na stavljanje informacija o okolišu na raspolaganje na zahtjev te aktivno širenje takvih informacija. Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸ odnosi se i na razmjenu prostornih informacija, uključujući skupove podataka o različitim temama povezanim s okolišem. Odredbe ove Uredbe koje se odnose na pristup informacijama i dogovore o razmjeni podataka trebale bi dopuniti te direktive kako se ne bi stvorio zaseban pravni režim te se njima stoga ne bi trebale dovoditi u pitanje direktive (EU) 2019/1024, 2003/4/EZ i 2007/2/EZ. U skladu s tim direktivama razmjena podataka o šumama na temelju ove Uredbe ne bi trebala negativno utjecati na nacionalnu sigurnost i obranu.
- (18) Kako bi se osigurala usklađenost sustava za pohranu i razmjenu podataka za prikupljanje i razmjenu podataka o šumama u okviru sustava za praćenje šuma, Komisija i države članice trebale bi surađivati, uključujući i specijalizirana tijela.
- (19) Sustavom za praćenje šuma trebalo bi osigurati da su podaci koji se razmjenjuju pouzdani i provjerljivi. Komisija i države članice trebale bi stoga nadzirati kvalitetu i potpunost podataka o šumama prikupljenih u okviru sustava za praćenje šuma. Ako se procjenom kvalitete otkriju nedostaci sustava, države članice trebale bi ih ukloniti te Komisiji dostaviti procjenu i korektivne mjere. S obzirom na navedeno Komisiju bi trebalo ovlastiti za izradu pravila i postupaka kako bi se osigurala kvaliteta sustava praćenja šuma, uzimajući u obzir potrebu da se dodatno administrativno opterećenje za MSP-ove svede na minimum.
- (20) Kako bi se državama članicama pružila potpora u praćenju šuma i dobrovoljnom integriranom dugoročnom planiranju, u ovoj bi se Uredbi trebao uspostaviti okvir

---

¹⁶ Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (preinaka) (SL L 172, 26.6.2019., str. 56. ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>).

¹⁷ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26. ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj>).

¹⁸ Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju Infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj>).

upravljanja za koordinaciju i suradnju između Komisije i država članica te među državama članicama kako bi se poboljšala kvaliteta, pravodobnost i pokrivenost podataka o šumama. Okvir upravljanja trebao bi biti uključiv i znanstveno utemeljen te bi trebao biti usmjeren na daljnje poboljšanje pouzdanosti znanstvenih savjeta i kvalitete integriranih dugoročnih planova, čime bi se olakšala razmjena znanja i primjera dobre prakse. Njime bi trebalo osigurati sudjelovanje nadležnih tijela odgovornih za različite ciljeve politike koji odražavaju multifunkcionalnost šuma, kao i neovisnih stručnjaka u skladu s Odlukom [X/X] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹. Za provedbu tog okvira upravljanja svaka država članica trebala bi imenovati nacionalnog korespondenta i obavijestiti Komisiju; nacionalni korespondent trebao bi biti glavna kontaktna točka za sve aktivnosti povezane sa sustavom praćenja šuma i dobrovoljnim integriranim dugoročnim planiranjem. Države članice i Komisija isto tako bi trebale iskoristiti postojeće strukture regionalne institucionalne suradnje, uključujući one u okviru regionalnih konvencija i drugih foruma i postupaka relevantnih za šume.

- (21) Slično tome, kako bi se podržao integrirani pristup u svim relevantnim područjima politike i osigurala otpornost šuma Unije, ovom bi se Uredbom državama članicama trebala omogućiti izrada dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova za šume ili, prema potrebi, prilagodba njihovih postojećih dugoročnih strategija odnosno planova za šume s obzirom na aspekte navedene u ovoj Uredbi, uzimajući u obzir i socioekonomska razmatranja. Razvojem takvog integriranog pristupa povećala bi se usklađenost u ostvarivanju ciljeva Unije uključivanjem zajedničkih aspekata u planove, kojima bi se obuhvatili i elementi koji omogućuju provedbu, kao što su potrebna ulaganja, osposobljavanje i izgradnja kapaciteta za potporu usavršavanju upravitelja šuma. Planovi bi trebali biti javno dostupni te bi trebali odražavati srednjoročnu odnosno dugoročnu perspektivu, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050.
- (22) U svrhu dobrog funkcioniranja sustava praćenja šuma, Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenom i dopunom ove Uredbe radi prilagodbe tehničkih specifikacija podataka o šumama tehničkom i znanstvenom napretku te donošenja standarda točnosti podataka i pravila o procjeni kvalitete. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁰ Osobito, radi osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (23) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu tehničkih pravila i postupaka za razmjenu i usklađivanje podataka o šumama; metodologije za prikupljanje određenih podataka o šumama i daljnje određivanje njihovih opisa; postupke i formate koji će se

---

¹⁹ Odluka (EU) X/X Europskog parlamenta i Vijeća od ... o izmjeni Odluke Vijeća 89/367/EEZ o osnivanju Stalnog odbora za šumarstvo (SL...).

²⁰ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1 ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

upotrebljavati radi usklađenosti sustava za pohranu i razmjenu podataka te uspostavljanja zaštitnih mjera za očuvanje povjerljivosti kako bi se u te sustave za pohranu i razmjenu podataka uključile informacije koje se odnose na geografski eksplicitnu lokaciju mjesta za praćenje; sadržaj izvješća o procjeni kvalitete podataka i mehanizama za njihovo podnošenje Komisiji te opis korektivnih mjera. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²¹.

- (24) Komisija bi ovu Uredbu trebala preispitivati, uzimajući u obzir relevantne promjene u pogledu zakonodavstva Unije, međunarodnih okvira i tehnološkog i znanstvenog napretka te dodatne potrebe za praćenjem. Preispitivanjem bi se trebala procijeniti i kvaliteta usklađivanja podataka, posebice dovodi li usklađivanje do prekomjernih nesigurnosti procjena koje bi opravdale potrebu za uspostavom standardiziranog prikupljanja podataka. Pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe Komisija bi trebala izvijestiti o njezinoj provedbi.
- (25) Šume Unije i održivo gospodarenje šumama ključni su za europski zeleni plan i njegove ciljeve. Unija ima niz nadležnosti koje se mogu odnositi i na šume, kao što su klima, okoliš, ruralni razvoj i sprečavanje katastrofa. U okviru tih područja podijeljenih nadležnosti Unije šume i šumarstvo nisu u isključivoj nadležnosti država članica. Ciljeve ove Uredbe, ponajprije postizanje visoke kvalitete i usporedivosti podataka o šumama prikupljenih u Uniji i promicanje dobrovoljnog razvoja integriranog dugoročnog planiranja na razini država članica kojim se podupire otpornost šuma Unije, ne mogu dostatno ostvariti same države članice, a zbog razmjera i učinaka predloženog djelovanja ti se ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuje okvir za praćenje šuma za Uniju određivanjem pravila kojima se:
  - (a) osigurava pravodobnost, točnost, usklađenost, transparentnost, usporedivost i cjelovitost podataka o šumama unutar Unije i njihova javna dostupnost;
  - (b) podupire dobrovoljni razvoj integriranih dugoročnih planova na razini država članica putem uključivog, međusektorskog i prilagodljivog pristupa koji se temelji na dokazima;
  - (c) uspostavlja poboljšano upravljanje između Komisije i država članica.

---

²¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13. ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

2. U ovoj se Uredbi utvrđuju pravila za prikupljanje i stavljanje na raspolaganje informacija za potporu:
- (d) provedbi zakonodavstva i politika Unije koje se odnose na očuvanje, obnovu i održivo korištenje šumskih ekosustava i njihovih usluga, s posebnim naglaskom na cilj povećanja otpornosti šuma i omogućivanje zaštite multifunkcionalnosti šuma, među ostalim u odnosu na:
    - (a) prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena;
    - (b) bioraznolikost;
    - (c) sprečavanje rizika od katastrofa i upravljanje njima;
    - (d) zdravlje šuma;
    - (e) korištenje šumske biomase u različite socioekonomske svrhe;
    - (f) invazivne strane vrste;
  - (e) nacionalno gospodarenje šumama i integrirano dugoročno planiranje država članica, među ostalim, kako bi se povećala otpornost šuma na šumske požare, štetne organizme, suše i ostale nepogode.

Članak 2. Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „geografski eksplicitne informacije” znači informacije na koje se upućuje i koje se pohranjuju na način koji omogućuje njihovo mapiranje i lociranje s posebnom preciznošću i točnošću;
- (2) „geografski informacijski sustav” znači računalni sustav za izdvajanje, pohranu, analizu i prikazivanje georeferenciranih eksplicitnih podataka;
- (3) „šumska jedinica” znači geografski eksplicitno područje koje predstavlja dovoljno homogeno područje šume kako je utvrđeno promatranjem Zemlje i bilo koji drugi odgovarajući sporedni sloj geografski eksplicitnih informacija, kao što su gustoća pokrivenosti drvećem, administrativna granica ili topografska granica u nacionalnom sustavu kartiranja;
- (4) „podaci o šumama” znači informacije koje se odnose na stanje šumskih ekosustava i njihovo korištenje, uključujući primarne podatke i agregirane podatke dobivene iz takvih informacija;
- (5) „promatranje Zemlje” znači prikupljanje podataka o fizikalnim, kemijskim i biološkim sustavima Zemlje s pomoću tehnologija daljinskog istraživanja kao što su sateliti ili zračne platforme koje prenose slikovne ili druge senzore, prema potrebi u kombinaciji s *in situ* podacima;
- (6) „šuma” znači zemljište koje je veće od 0,5 hektara sa stablima višima od pet metara i krošnjama koje pokrivaju više od 10 % površine, ili stablima koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*, isključujući zemljište koje uglavnom služi za upotrebu u poljoprivredne svrhe ili koje se uglavnom upotrebljava kao urbano zemljište. Uključuje površine s drvećem, uključujući grupe mladog prirodno rastućeg drveća, ili plantaže koje tek trebaju dosegnuti minimalne vrijednosti lisnatog šumskog pokrova ili odgovarajuću gustoću ili minimalnu visinu drveća, uključujući svaku površinu koja uobičajeno čini dio šumskog zemljišta iako na njoj privremeno nema

drveća uslijed ljudskog djelovanja poput sječe ili prirodnih uzroka, a može se očekivati da će ponovno postati šuma;

- (7) „drugo pošumljeno zemljište” znači zemljište koje nije šuma, a veće je od 0,5 hektara; sa stablima višima od pet metara i krošnjama koje pokrivaju od 5 do 10 % površine, ili stablima koja mogu dosegnuti te vrijednosti *in situ*; ili s kombiniranom pokrivenošću šibljem, grmljem i drvećem većom od 10 %. Ne uključuje zemljište koje uglavnom služi za upotrebu u poljoprivredne svrhe ili koje se uglavnom upotrebljava kao urbano zemljište;
- (8) „usklađivanje podataka” znači postupak u kojem se koriste dostupni podaci prikupljeni putem različitih sustava praćenja kako bi se dobile usporedive procjene koje odgovaraju dogovorenom referentnom opisu;
- (9) „standardizacija” znači ishod postupka kojim se uspostavljaju i provode zajednički standardi za podatke kako bi se osiguralo da se podaci prikupljaju, pohranjuju i upotrebljavaju dosljedno i točno u cijeloj Uniji;
- (10) „*in situ* podaci” znači podaci prikupljeni na terenu putem mreže mjesta za praćenje u skladu sa standardiziranim protokolima. Uključuju geografski eksplicitnu lokaciju mjerenja, georeferenciranu, među ostalim, uz pomoć usluga globalnog navigacijskog satelitskog sustava.

POGLAVLJE 2. PRAĆENJE ŠUMA

Članak 3.

Sustav za praćenje šuma

1. Komisija u suradnji s državama članicama u skladu s člankom 11. uspostavlja i upravlja sustavom za praćenje šuma koji se sastoji od sljedećih elemenata:
  - (a) geografski eksplicitnog identifikacijskog sustava za mapiranje i lociranje šumskih jedinica, kako je utvrđeno u članku 4.;
  - (b) okvira za prikupljanje podataka o šumama, kako je utvrđeno u člancima 5. i 8.;
  - (c) okvira za razmjenu podataka o šumama, kako je utvrđeno u članku 7.
2. Sustav za praćenje šuma sastoji se od elektroničkih baza podataka i geografskih informacijskih sustava te omogućuje razmjenu i integraciju podataka o šumama s drugim elektroničkim bazama podataka i geografskim informacijskim sustavima, uključujući one razvijene u skladu s dijelom 3. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća²² i člankom 33. Uredbe (EU) 2023/1115.

Sustavom za praćenje šuma osigurava se redovito i sustavno prikupljanje:

---

²² Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1. ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

- (a) podataka o šumama na temelju zračne ili prostorne ortofotografije, satelitima Sentinel iz programa Copernicus ili drugim jednakovrijednim sustavima;
  - (b) *in situ* podataka putem mreže mjesta za praćenje.
- 3. Komisija može zatražiti pomoć specijaliziranih tijela kako bi olakšala uspostavu i rad sustava za praćenje šuma te nadležnim tijelima država članica pružila tehničke savjete na temu praćenja šuma.
- 4. Europska agencija za okoliš pomaže Komisiji u provedbi sustava za praćenje šuma, među ostalim u razvoju i radu Europskog sustava informiranja o šumama (FISE).
- 5. Podatke o promatranju Zemlje koje prikuplja Komisija besplatno dijeli s tijelima država članica nadležnima za sustav praćenja šuma ili s pružateljima usluga koje su ta tijela ovlastila da ih zastupaju.

Članak 4.

Geografski eksplicitan identifikacijski sustav za šumske jedinice

- 1. Komisija uspostavlja geografski eksplicitan identifikacijski sustav za mapiranje i lociranje šumskih jedinica („sustav identifikacije”) koji će postati operativan do [*Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe*].
- 2. Identifikacijski sustav je geografski informacijski sustav. Komisija uspostavlja i redovito ažurira informacijski sustav na temelju zračne ili prostorne ortofotografije, u skladu s jedinstvenim standardom kojim se jamči točnost barem jednaka kartografiji u omjeru 1:100 000.
- 3. Identifikacijski sustav:
  - (a) omogućuje precizno mapiranje i lociranje šumskih područja te, podložno utvrđivanju metodologija u skladu s člankom 8. stavkom 3., drugih pošumljenih zemljišta u cijeloj Uniji;
  - (b) na jedinstven način utvrđuje šumske jedinice na temelju kombinacije podataka o šumama iz članka 5. stavka 2. i članka 8. stavka 1.;
  - (c) olakšava otkrivanje i lociranje promjena između zemljišta koje sadržava i koje ne sadržava šume.

Članak 5.

Okvir za prikupljanje podataka o šumama

- 1. Okvir za prikupljanje podataka o šumama postaje operativan do [*Ured za publikacije: unijeti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe*] u pogledu prikupljanja podataka o šumama iz stavka 2. i do [*Ured za publikacije: unijeti datum = 30 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe*] u pogledu prikupljanja podataka o šumama iz stavka 3.
- 2. Komisija prikuplja sljedeće podatke o šumama u skladu s tehničkim specifikacijama iz Priloga I., čime jamči standardizaciju podataka:
  - (a) šumsko područje;
  - (a) gustoća pokrivenosti drvećem;

- (b) vrsta šume;
  - (c) povezanost šuma;
  - (d) osutost;
  - (e) šumski požari;
  - (f) procjena rizika od šumskih požara;
  - (g) poremećaji pokrivenosti drvećem.
3. Države članice prikupljaju sljedeće podatke o šumama u skladu s učestalošću utvrđenom u Prilogu II.:
- (a) šume dostupne za opskrbu drvom i šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom;
  - (b) drvena zaliha;
  - (c) neto godišnji prirast;
  - (d) struktura sastojine;
  - (e) sastav i bogatstvo vrsta drveća;
  - (f) europska vrsta šume;
  - (g) uklanjanja;
  - (h) mrtvo drvo;
  - (i) lokacija šumskih staništa na područjima mreže Natura 2000;
  - (j) brojnost čestih vrsta ptica šumskih staništa;
  - (k) lokacija prašuma i starih šuma;
  - (l) zaštićena šumska područja;
  - (m) proizvodnja drvnih proizvoda i trgovina njima;
  - (n) šumska biomasa za bioenergiju.
4. Za potrebe stavka 3. točaka od (a) do (h) države članice prikupljaju *in situ* podatke na temelju terenskih istraživanja u kombinaciji s, ako su dostupni, podacima dobivenima promatranjem Zemlje i podacima iz drugih relevantnih izvora informacija. Terenska istraživanja temelje se na mreži mjesta za praćenje koja su reprezentativna za šumsko područje države članice iz stavka 2. točke (a) te se poklapaju s njim.
5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14. kako bi izmijenila tehničke specifikacije utvrđene u Prilogu I. te ih prilagodila tehničkom i znanstvenom napretku.

Članak 6. Izuzete

1. Kad je riječ o prikupljanju podataka o šumama iz članka 5. stavka 2., države članice mogu odlučiti da ne žele koristiti uslugu koju pruža Komisija, već da žele vlastitim podacima doprinijeti radu sustava za praćenje šuma iz članka 3.
2. Ako država članica odabere mogućnost predviđenu u stavku 1., ona:

- (a) prikuplja podatke o šumama iz članka 5. stavka 2. u skladu s tehničkim specifikacijama iz Priloga I.;
- (b) dijeli podatke o šumama iz članka 5. stavka 2. u skladu s člankom 7. stavkom 2.;
- (c) svake godine procjenjuje kvalitetu prikupljenih podataka u skladu s člankom 10.

Članak 7.

Okvir za razmjenu podataka o šumama

1. Do [*Ured za publikacije: unijeti datum = 30 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe*] države članice moraju početi dijeliti najnovije dostupne podatke o šumama iz članka 5. stavka 3. u skladu s tehničkim specifikacijama iz Priloga II. tako što ih čine javno dostupnima. Države članice osiguravaju usklađenost podataka razmjenom agregiranih podataka o šumama u skladu s opisima iz Priloga II. Dijeljenje geografski eksplicitne lokacije mjesta za praćenje podliježe uspostavi zaštitnih mjera iz članka 9. stavka 2.
2. Države članice i Komisija podatke iz članka 5. stavaka 2. i 3. i članka 8. stavka 1. stavljaju na raspolaganje javnosti u otvorenom formatu koji je strojno čitljiv i kojim se osigurava interoperabilnost i mogućnost ponovne uporabe u skladu s člankom 5. Direktive (EU) 2019/1024.
3. Komisija u FISE-u objavljuje sljedeće podatke:
  - (a) podatke prikupljene u skladu s člankom 5. stavkom 2.;
  - (b) podatke koji se razmjenjuju u skladu sa stavkom 1. ovog članka, izuzev geografski eksplicitne lokacije mjesta za praćenje;
  - (c) podatke koji se razmjenjuju u skladu s člankom 6. stavkom 2. točkom (b);
  - (d) podatke prikupljene u skladu s člankom 8. stavkom 1.
4. Države članice mogu upotrebljavati podatke koji se razmjenjuju putem okvira za razmjenu podataka o šumama u svrhu izrade dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova za šume iz članka 13. ove Uredbe, kao i za potrebe članka 14. Uredbe (EU) 2018/841.
5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14. kako bi izmijenila tehničke specifikacije utvrđene u Prilogu II. te ih prilagodila tehničkom i znanstvenom napretku.

Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju tehnička pravila i postupci za razmjenu i usklađivanje podataka o šumama na temelju ove Uredbe. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

Članak 8.

Dodatni podaci o šumama

1. Komisija i države članice postupno prikupljaju podatke o šumama navedene u Prilogu III., podložno donošenju provedbenih akata iz stavka 3. ovog članka.

2. Za potrebe stavka 1. Komisija i države članice upotrebljavaju podatke dobivene promatranjem Zemlje ili *in situ* podatke i, kad je riječ o podacima o šumama navedenima u točkama (a), (b) i (c) Priloga III., kombinaciju podataka dobivenih promatranjem Zemlje, *in situ* podataka te drugih relevantnih izvora informacija.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata, za utvrđivanje metodologija, uključujući tehničke specifikacije, radi prikupljanja podataka o šumama navedenih u Prilogu III. te za daljnje utvrđivanje opisa podataka o šumama koji su u njemu navedeni. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

Članak 9.

Kompatibilni sustavi za pohranu i razmjenu podataka

1. Komisija i države članice surađuju na razvoju kompatibilnih sustava za pohranu i razmjenu podataka o šumama u svrhu prikupljanja i razmjene podataka o šumama u okviru sustava za praćenje šuma, uz pomoć specijaliziranih tijela iz članka 3. stavka 3.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju pravila o postupcima i formatima koji će se upotrebljavati kako bi se osigurala kompatibilnost sustava za pohranu i razmjenu podataka iz stavka 1. te za uspostavu zaštitnih mjera za očuvanje povjerljivosti kako bi se u te sustave za pohranu i razmjenu podataka uključile informacije koje se odnose na geografski eksplicitnu lokaciju mjesta za praćenje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

Članak 10.

Kontrola kvalitete podataka

1. Komisija i države članice odgovorne su za kvalitetu i potpunost podataka o šumama koje prikupljaju i dijele u okviru sustava za praćenje šuma.
2. Države članice svake godine ocjenjuju kvalitetu podataka koji se razmjenjuju u skladu s ovom Uredbom.

Ako se procjenom utvrde nedostaci u pogledu podataka, države članice donose odgovarajuće korektivne mjere. Države članice Komisiji podnose izvješća o ocjeni kvalitete podataka i, prema potrebi, opis korektivnih mjera i raspored njihove provedbe do 1. srpnja godine koja slijedi kalendarsku godinu u kojoj je utvrđen nedostatak.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 14. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem standarda točnosti za podatke koji se razmjenjuju na temelju ove Uredbe te pravila o procjeni kvalitete iz stavka 2. ovog članka i članka 6. stavka 2. točke (c).
4. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kako bi utvrdila sadržaj izvješća o procjeni kvalitete podataka i mehanizme za njihovo podnošenje Komisiji, kao i opis korektivnih mjera iz stavka 2. drugog podstavka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

POGLAVLJE 3.

INTEGRIRANO UPRAVLJANJE

Članak 11.

Koordinacija i suradnja

1. Države članice i Komisija koordiniraju svoje napore i surađuju kako bi poboljšale kvalitetu, pravodobnost i pokrivenost podataka o šumama.
2. Komisija na zahtjev podupire države članice u izradi ili prilagodbi njihovih dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova za šume iz članka 13. pružanjem informacija o stanju temeljnih znanstvenih spoznaja i olakšavanjem razmjene znanja i primjera dobre prakse.
3. Države članice međusobno surađuju i koordiniraju svoje aktivnosti kako bi poboljšale kvalitetu, pravodobnost i pokrivenost podataka o šumama. Takva suradnja i koordinacija temelje se na otvorenoj znanstvenoj raspravi i njima se nastoje promicati nepristrani znanstveni savjeti.
4. Države članice i Komisija mogu se koristiti postojećim strukturama regionalne institucionalne suradnje, uključujući one u okviru regionalnih konvencija i drugih foruma i postupaka relevantnih za šume.

Članak 12.

Nacionalni korespondenti

1. Svaka država članica imenuje nacionalnog korespondenta i o tome obavješćuje Komisiju.
2. Nacionalni korespondent prvenstveno izvršava sljedeće zadaće:
  - (a) koordinacija pripreme podataka o šumama koji se razmjenjuju u skladu s ovom Uredbom, uzimajući u obzir sva nadležna tijela, uključujući ona odgovorna za sprečavanje i kontrolu rizika od katastrofa;
  - (b) koordinacija sudjelovanja relevantnih stručnjaka na sastancima stručnih skupina koje organiziraju Komisija i druga relevantna tijela.
3. Nacionalni korespondent služi kao kontaktna točka za razmjenu informacija između Komisije i države članice za izradu ili prilagodbu dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova iz članka 13. Ako nekoliko tijela države članice sudjeluje u izradi ili prilagodbi dobrovoljnog integriranog dugoročnog plana za šume, nacionalni korespondent odgovoran je za koordinaciju tog rada.

Članak 13.

Dobrovoljni integrirani dugoročni planovi

1. Države članice potiču se da izrade integrirane dugoročne planove za šume odnosno prilagode svoje postojeće integrirane dugoročne planove ili strategije za šume, uzimajući u obzir srednjoročnu i dugoročnu perspektivu, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050.
2. Ako države članice izrade ili prilagode planove iz stavka 1., potiče ih se da obuhvate aspekte utvrđene u Prilogu IV.

3. Države članice potiču aktivno sudjelovanje svih zainteresiranih strana u izradi njihovih integriranih dugoročnih planova za šume. Države članice te planove čine javno dostupnima.

POGLAVLJE 4. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5. stavka 5., članka 7. stavka 5. prvog podstavka i članka 10. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [*Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Uredbe*].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5. stavka 5., članka 7. stavka 5. prvog podstavka i članka 10. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akti doneseni na temelju članka 5. stavka 5., članka 7. stavka 5. prvog podstavka i članka 10. stavka 3. stupaju na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 15.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 16.

Preispitivanje

1. Ova se Uredba preispituje u svim aspektima, uzimajući u obzir relevantne promjene zakonodavstva Unije, međunarodne okvire, tehnološki i znanstveni napredak, dodatne potrebe za praćenjem i kvalitetu podataka koji se razmjenjuju na temelju ove Uredbe.

2. Do [*Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe*] Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Uredbe.

*Članak 17.
Stupanje na snagu*

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

Za Vijeće

Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
  - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
  - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
  - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
    - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
  - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
  - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za praćenje otpornih europskih šuma

Osim toga, ovaj zakonodavni financijski izvještaj obuhvaća i sredstva Europske agencije za okoliš povezana s Prijedlogom direktive Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju i otpornosti tla (Akt o praćenju tla) (COM(2023) 416)

1.2. Predmetna područja politike

09 – Okoliš i djelovanje u području klime

Aktivnosti:

09 02 – Program za okoliš i djelovanje u području klime(LIFE)

09 10 – Europska agencija za okoliš (EEA)

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja²³

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Cilj je predložene uredbe doprinijeti rješavanju velikih društvenih izazova:

— postizanja klimatske neutralnosti i otpornosti na klimatske promjene,

— smanjenja gubitka bioraznolikosti i ispunjavanja međunarodnih obveza u pogledu bioraznolikosti,

— uklanjanja rizika povezanih sa zdravljem i otpornošću šuma,

— ispunjavanja međunarodnih obveza povezanih s očuvanjem bioraznolikosti i klimatskim promjenama.

1.4.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj ove predložene uredbe koji proizlazi iz općeg cilja jest:

Specifični cilj 1:

Osigurati točne, digitalizirane, dosljedne, usporedive, pravodobne i dostupne podatke o stanju šuma u EU-u uspostavom sustava za praćenje šuma kojim će upravljati Komisija i države članice. Novi sustav omogućit će geolociranje šumskih jedinica, standardizirano prikupljanje podataka o šumama zahvaljujući poboljšanim mogućnostima promatranja Zemlje i navigacije/pozicioniranja te usklađenu ili, gdje to nije moguće, standardiziranu razmjenu podataka.

²³

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Specifični cilj 2: Poticati države članice da izrade ili prilagode svoje integrirane dugoročne planove za šume na temelju visokokvalitetnih informacija o praćenju povezanih s relevantnim ciljevima politike EU-a i uzimajući u obzir minimalne zajedničke aspekte kako je navedeno.

Operativni ciljevi koji proizlaze iz specifičnog cilja jesu sljedeći:

Uspostaviti učinkovit okvir za prikupljanje podataka o šumama i izvješćivanje o njima integriranjem promatranja Zemlje i georeferenciranog praćenja *in situ* te poticati države članice u provedbi dosljednog dugoročnog integriranog planiranja za šume.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Predložena inicijativa osigurat će znatne pogodnosti za okoliš, uključujući ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama i bioraznolikost te će poboljšati zdravlje šuma poboljšanjem pripravnosti i odgovora na nepogode.

Klimatska neutralnost te održivo i bioraznoliko kružno biogospodarstvo uvelike ovise o stanju i otpornosti šuma EU-a.

Očekuje se da će se provedbom prijedloga stvoriti nove mogućnosti za MSP-ove povezane i s rastom tržišta digitalnih usluga povezanog s praćenjem šuma i inovacijama u osmišljavanju i primjeni tehnologija praćenja. Osim toga, akteri u šumskom i šumarskom sektoru ostvarit će koristi od potencijalnih mogućnosti prihoda putem programa certifikacije koji se temelje na pouzdanom praćenju.

Očekuje se i da će se provedbom praćenja šuma stvoriti prilike za istraživanje i razvoj.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Komisija će redovito (dvaput godišnje) pratiti provedbu i učinke inicijative na temelju sljedećih aspekata:

- broj pokazatelja sa zajedničkom definicijom,
- broj pokazatelja s usklađenim ili standardiziranim metodama prikupljanja podataka,
- pružanje podataka država članica FISE-u,
- pristup podacima putem FISE-a (prosječni br. klikova/mjesec),
- nacionalne strategije prilagodbe te strategije procjene i upravljanja rizicima koje se temelje na zajedničkim pokazateljima,
- razvoj tržišta digitalnih usluga povezanih sa šumama (posebno broj MSP-ova),
- broj dobrovoljnih integriranih dugoročnih planova koje su donijele države članice,
- razina usklađenosti integriranih dugoročnih planova sa zajedničkim skupom osnovnih aspekata,
- upotreba sredstava EU-a za potporu aktivnostima praćenja.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Države članice donose zakone i druge propise koji su potrebni za usklađivanje s ovom Uredbom, a Komisija izrađuje odgovarajuće provedbene mjere. Države članice stoga provode politike i mjere te donose zakonodavne i upravne propise koji su potrebni na nacionalnoj razini radi usklađivanja s prijedlogom.

Do srpnja 2026. (godinu dana nakon pretpostavljenog stupanja na snagu Uredbe) Komisija i države članice uspostavit će sustav za identifikaciju šumskih jedinica i sustav praćenja, dok će okvir za razmjenu podataka morati biti u funkciji od 1. siječnja 2028. Komisija će besplatno dostaviti podatke prikupljene promatranjem Zemlje onim državama članicama koje, putem izuzeća, odluče vlastitim podacima doprinijeti standardiziranom radu novog sustava praćenja.

Inicijativom se predviđa i donošenje niza sekundarnih zakonodavnih akata. Konkretno, uz blisko savjetovanje s relevantnom stručnom skupinom te u suradnji s JRC-om i Europskom agencijom za okoliš, Komisija će pripremiti delegirane akte za razvoj i izmjenu metodologija i tehničkih specifikacija za prikupljanje i razmjenu triju vrsta podataka o šumama uključenih u inicijativu. Osim toga, kako bi dobila odobrenje relevantnog odbora Komisija će morati pripremiti provedbene akte u kojima se utvrđuju tehnička pravila za upravljanje nabavom, obradom, skladištenjem i upotrebom podataka o šumama te za postupke, standarde i referentne vrijednosti radi osiguravanja kvalitete i dobrog funkcioniranja sustava za praćenje šuma.

Za provedbu inicijative bit će potrebno uspostaviti okvir za prikupljanje i razmjenu podataka te povezanu bazu podataka putem razvoja i rada Europskog sustava informiranja o šumama (FISE) i podatkovnih usluga u okviru programa Copernicus.

Naposljetku, nakon što Uredba stupi na snagu Komisija će surađivati i koordinirati s državama članicama putem sustava upravljanja koji se temelji na komunikaciji preko nacionalnih korespondenata i pružanju tehničke potpore.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Postoji jasna potreba za dosljednim sustavom za praćenje i planiranje promjena u šumama i šumarskom sektoru kao posljedica klimatskih promjena. Osim toga, zbog klimatskih kriza i kriza bioraznolikosti potrebno je ponovno razmotriti ulogu šuma s većim naglaskom na njihovoj multifunkcionalnosti. U tom kontekstu, bez točnih i usporedivih podataka o šumama koje države članice trenutačno same ne pružaju u potrebnoj mjeri, nije moguće postići ciljeve politike u području klime, bioraznolikosti te održivog i kružnog biogospodarstva koji proizlaze izravno iz europskog zelenog plana.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Standardizirane, usporedive informacije, uz korištenje inovativnih rješenja za promatranje Zemlje, olakšale bi zahtjeve država članica u pogledu praćenja u skladu sa zakonodavstvom relevantnim za šume (npr. LULUCF) te omogućile provjeru usklađenosti i održivosti različitih politika povezanih sa šumama na razini EU-a (ili utvrđivanje kompromisa) na troškovno učinkovit način, dopunjavanjem dugoročnog planiranja za šume u državama članicama s kvalitetnim podacima. Usklađivanje ili, ako to nije moguće, pružanje standardiziranog pristupa u odnosu na 27 sustava praćenja dovelo bi do znatnog smanjenja troškova. Nadalje, razvoj zajedničkog okvira Europske unije za prikupljanje i razmjenu podataka o šumama snažan je olakšavajući faktor za europske MSP-ove povezane s digitalnom tranzicijom te za aktere u području šuma u pogledu programa certifikacije i relevantnih mogućnosti prihoda.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Uredbom „Šume u fokusu”, koja je prestala važiti 2006., utvrđena je obveza koordiniranog praćenja šuma na razini EU-a popraćena znatnim sufinanciranjem (65 milijuna EUR tijekom četverogodišnjeg razdoblja za EU-15). Tom je uredbom ojačano integrirano praćenje šuma, uspostavljena je baza podataka s agregiranim podacima i informacijama o stanju šuma u EU-u te je proširen opseg praćenja šuma na tlo i bioraznolikost.

Međutim, njezina troškovna učinkovitost ograničena je nedostatkom zajedničkih opisa pokazatelja, prikupljanja podataka odnosno protokola za praćenje. U kombinaciji sa složenom slikom korisnika tih fondova, došlo je do znatnih promjena pojma „vrijednost za novac” među korisnicima.

U procjeni pravnog instrumenta donesen je zaključak da unatoč strogoj kontroli financijskog upravljanja (vanjska revizija), provedba praćenja šuma u državama članicama nije bila dostatna. Od 2006., bez posebne usmjerenosti na šume, jasni ciljevi odnosno obveze praćenja povezani s dosljednošću i usklađivanjem, nekoordinirane aktivnosti i ograničena prostorna i vremenska pokrivenost ponovno su se povećali.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Inicijativa je obuhvaćena naslovom 3. (Prirodni resursi i okoliš), glavom 9. (Okoliš i djelovanje u području klime) višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027.

Inicijativa je obuhvaćena europskim zelenim planom. Nadovezuje se i na ambicije utvrđene u novoj strategiji EU-a za šume do 2030. i pridonosi njihovom ostvarenju. Strategija EU-a za šume ključni je rezultat strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. i njome se utvrđuju okvir i konkretne mjere za zaštitu i obnovu šuma te osiguravanje njihovog zdravlja i otpornosti.

Prijedlog je čvrsto povezan s drugim inicijativama Komisije kojima se podupiru politike u području šumarstva, kao što su:

- Uredba o LULUCF-u,
- Uredba o deforestaciji,
- Strategija biogospodarstva,
- [Akt o obnovi prirode],

- [Uredba o europskim ekonomskim računima okoliša],
- [Okvir Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika],
- direktive o zraku, vodi i prirodi,
- Direktiva o obnovljivoj energiji (REDIII),
- Mehanizam Unije za civilnu zaštitu.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Provedba nove Uredbe podrazumijevat će nove zadaće i aktivnosti za Komisiju. Za to će biti potrebni ljudski resursi, podrška EEA-e, resursi namijenjeni nabavi za vanjske izvođače i jedan administrativni dogovor s JRC-om.

Trenutačno ne postoji namjenski obvezujući instrument EU-a za šume, pa stoga provedba i praćenje Uredbe čine nove odgovornosti Komisije i država članica. Trenutačno slojevi podataka o šumama koje dostavljaju usluge praćenja stanja kopna programa Copernicus i povezani resursi EEA-e ne ispunjavaju sve potrebe budućeg sustava praćenja – bit će potrebno razviti i održavati dodatne podatkovne proizvode o šumama (šumsko područje, osutost i povezanost šuma).

Za to su potrebni dodatni resursi s političkim znanjem, analitičkim vještinama, neovisnošću i otpornošću tijekom cijele dugoročne provedbe zakonodavstva. Dodatna stručna potpora bit će jednako potrebna, među ostalim i primjenom eksternalizacije, ako je to moguće, no temeljne zadaće koje uključuju visok stupanj političke osjetljivosti treba obavljati Komisija.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- Financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

neograničeno trajanje

- Provedba s početnim razdobljem koje odgovara razdoblju prenošenja od dvije godine,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna²⁴

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem aktu.

---

²⁴ Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Inicijativa uključuje nabavu, administrativni dogovor s JRC-om, povećanje doprinosa EEA-i i učinak na COM HR. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos				
			Broj	dif./ne dif. ²⁵	zemalja EFTA-e ²⁶	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata ²⁷	ostalih trećih zemalja
3.	09 02 01 Priroda i bioraznolikost		dif.	DA	NE	DA	NE
3.	09 10 02 Europska agencija za okoliš		Dif.	DA	DA	NE	NE
7.	20 01 02 01 – Primici od rada i naknade		nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 01 03 – Nacionalni javni službenici privremeno angažirani u instituciji		nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 01 – Troškovi službenih putovanja i reprezentacije		nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 02 – Sastanci i skupine stručnjaka		nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije: Nije primjenjivo

²⁵ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

²⁶ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

²⁷ Zemlje kandidatkinje i, prema potrebi, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	3.	Prirodni resursi i okoliš
---	----	---------------------------

GU ENV			2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO		
○ Odobrena sredstva za poslovanje										
09 02 01 Priroda i bioraznolikost	Obveze	(1a)			0,700	0,200	0,150	1,050		
	Plaćanja	(2a)			0,700	0,200	0,150	1,050		
UKUPNA odobrena sredstva za DG ENV			Obveze	=1a+3			0,700	0,200	0,150	1,050
			Plaćanja	=2a +3			0,700	0,200	0,150	1,050

Prethodno navedeni iznos bit će potreban za podupiranje različitih zadaća provedbe povezanih sa zakonodavnim odredbama koje će izvršavati GU ENV i JRC.

Naručene aktivnosti uključuju opći ugovor o potpori za provedbu FML-a.

Osim toga, u ovu je kategoriju uključen administrativni dogovor s JRC-om, posebice o uspostavi znanstvenog partnerstva predviđenog u okviru nove strategije za šume do 2030., kojim će se poduprijeti razvoj novih pokazatelja i metodologija.

	<i>Svi troškovi osim troškova za ljudske resurse i administrativnih troškova</i>
	(U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta))

zadace	izvori	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	ukupno
Opća potpora za provedbu FML-a (za razvoj tehničkih smjernica, pružanje potpore državama članicama)	Ugovor o uslugama/vanjski stručnjaci			0,200	0,200	0,150	0,550
Tehnička potpora za provedbu FML-a, posebno u pogledu razvoja pokazatelja, integracije aspekata praćenja država članica i promicanja usklađivanja putem europskog znanstvenog partnerstva za šume	Administrativni dogovor ENV-a i JRC-a			0,500			0,500
Ukupno				0,700	0,200	0,150	1,050

Agencija: EEA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
Glava 1.: Rashodi za osoblje	Obveze	(1a)			0,468	0,955	0,974	2,398
	Plaćanja	(2a)			0,468	0,955	0,974	2,398
Glava 2.: Infrastruktura	Obveze	(1b)						
	Plaćanja	(2b)						
Glava 3.: Operativni rashodi	Obveze	(1c)			0,420	0,790	0,790	2,000
	Plaćanja	(2c)			0,420	0,790	0,790	2,000
UKUPNA odobrena sredstva za agenciju EEA	Obveze	=1a+1b+1c			0,888	1,745	1,764	4,398
	Plaćanja	=2a+2b+2c			0,888	1,745	1,764	4,398

Napomene o rashodima EEA-e:

kako bi se potrebe za pojačanjem u agencijama preraspodijelile u jedan zakonodavni financijski izvještaj, zahtjev za resurse EEA-e uključuje i potrebe povezane s Komisijinim Prijedlogom direktive o praćenju i otpornosti tla (COM 416(2023)).

Glava 1.: ova se glava sastoji od dva dodatna člana privremenog osoblja (TA) i jednog dodatnog člana ugovornog osoblja (CA) za ovaj prijedlog te jednog člana privremenog osoblja i jednog člana ugovornog osoblja u pogledu COM 416(2023) koji počinju od sredine 2025.:

TA viši tematski stručnjak za praćenje šuma

Zadaće:

- podupirati razvoj periodičnih skupova podataka i pokazatelja za pokazatelje šuma iz Priloga II. okvira za praćenje šuma kako se prikupljaju (jedan godišnje, dva svake dvije godine, dva svake tri godine, pet svakih pet godina i jedan svakih šest godina). To uključuje procjenu statusa i trendova pokazatelja te uspostavu usklađene terminologije za te koncepte;
- izraditi smjernice za tumačenje podataka i izvesti smislene statističke podatke iz procjena stanja i promjena pokazatelja šuma;
- objavljivati i širiti prikupljene podatke putem ploča s instrumentima prilagođenih korisnicima i jasnih internetskih vizualnih prikaza u europskom sustavu informiranja o šumama (FISE);
- pripremiti praktične provedbene smjernice i rješenja za provedbu procjena stanja i trendova u šumama;
- ostvariti sinergije s prijavljenim informacijama u skladu s uredbama o LULUCF-u.

TA AD 6 viši čuvar podataka za praćenje šuma

Zadaće:

- pružati tehničko stručno znanje u području IT-a za razvoj shema izvješćivanja,
- upravljati isporukom navedenih izvještajnih tokova,
- izraditi format za izvješćivanje, Reportnet 3 podatkovni tok, provjere kontrole kvalitete, referentne skupove podataka,
- uvoziti i izvoziti podatke u Reportnet 3,
- izraditi baze podataka o proizvodnji sa skupovima podataka EU-a dostavljenih skupova podataka,
- stvoriti standardne usluge uz skupove podataka EU-a,
- stvoriti i upravljati izlaznim podacima, npr. u datahub, discomap itd.,
- izraditi dokumente s tehničkim smjernicama,
- pružati korisničku podršku i osigurati internetske seminare za osposobljavanje.

CA analitičar podataka o praćenju šuma

Zadaće:

- izraditi sveobuhvatne smjernice i operativni priručnik koji uključuje referentne opise varijabli, metodologija za prikupljanje podataka (uključujući parametre), smjernica za postupke usklađivanja i formata izvješćivanja;
- osmisliti i izraditi alat za izvješćivanje (Reportnet 3) za učinkovito prikupljanje i upravljanje prostornim i tabličnim podacima;
- uspostaviti postupke za kvalitetu podataka kako bi se osigurala preciznost, točnost, potpunost i usporedivost svih zabilježenih podataka. Uspostaviti dokumentacijski sustav osiguranja/kontrole kvalitete (QA/QC) koji uključuje plan, kontrolne liste, bilješke, liste za izračun i izvješća za dokumentiranje aktivnosti QA/QC;
- uspostaviti europsku bazu podataka o šumama, koja uključuje podatke na razini zemljišnih čestica, tablične i prostorne podatke za pojedine zemlje i europske karte. Uključiti bazu podataka u infrastrukturu prostornih podataka Europske agencije za okoliš (EEA SDI);
- sastaviti pravila provjere valjanosti za bazu podataka, uključujući valjanost vrste podataka, provjere raspona, valjanost ograničenja i provjere evidencija koje nedostaju. Pružiti smjernice za prijenos podataka u centraliziranu bazu podataka;
- ostvariti sinergije s prijavljenim informacijama u skladu s uredbama o LULUCF-u;
- pružati usluge korisničke podrške za tehničku potporu povezanu s praćenjem, usklađivanjem i izvješćivanjem o podacima na terenu. Ukloniti i riješiti bilo kakve greške ili tehničke probleme koji se mogu pojaviti;
- kontrolirati i poticati tok podataka iz zemalja u Reportnet 3 i u europsku bazu podataka o šumama. Nadzirati i pomagati pri učitavanju karata iz zemalja u europski repozitorij karata šuma;
- osmisliti i održavati proizvode na temelju podataka i informacija iz programa Copernicus, pružanjem potrebnih pokazatelja šuma iz Priloga I. na temelju promatranja Zemlje.

CA stručnjak za upravljanje podacima o tlu i njihovu procjenu

Zadaće:

- uspostaviti, u sinergiji i koordinaciji s drugim relevantnim sustavima, arhitekturu za razmjenu tokova podataka putem Reportnet-a i EIONET-a radi prikupljanja, obrade, provjere valjanosti i analize podataka koje države članice dostavljaju svakih šest godina:
  - podaci i rezultati praćenja,
  - analiza trendova deskriptora i pokazatelja zdravlja tla,
  - sažetak i napredak u provedbi SSM-a i obnovi,

- podaci u nacionalnim registrima zagađenih lokacija;
- pomagati Komisiji u evaluaciji provedbe akta o zdravlju tla osam godina nakon njegova stupanja na snagu.

TA viši stručnjak za praćenje tla

Zadaće:

- doprinijeti izradi pregleda nacionalnih registara zagađenih lokacija na razini EU-a i izvješćivanja država članica, pregleda utvrđenih terminologija, kriterija za definiranje potencijalno zagađenih lokacija i popisa potencijalno zagađenih rizičnih aktivnosti, nacionalnih pokretača i pravila za istraživanje tla, specifikacija i sheme izvješćivanja,
- dostaviti redovito ažuriran pregled metodologija procjene rizika koje se provode na nacionalnoj razini (uključujući orijentacijske vrijednosti), pridonijeti izradi smjernica o metodama procjene rizika te pomoći državama članicama da ih prema potrebi primijene,
- doprinijeti izradi pregleda ciljeva i pokazatelja država članica u pogledu preuzimanja i prekrivanja zemljišta (svake dvije godine) na razini EU-a te objaviti i širiti podatke relevantne za politiku putem ploča s instrumentima i jasnih internetskih vizualnih prikaza podataka,
- podupirati države članice u provedbi pokazatelja u skladu s opisima i zahtjevima iz Akta o zdravlju tla, provedbi hijerarhije preuzimanja zemljišta te praćenju metodologija koje se primjenjuju u državama članicama,
- izraditi smjernice za upotrebu i tumačenje podataka programa Copernicus i izvođenje statističkih podataka iz procjena stanja i promjena,
- izraditi smjernice za praktična rješenja za utvrđivanje ciljeva neto preuzimanja zemljišta, mjere za njegovo postizanje i povezano praćenje.

Glava 2.: Infrastruktura (uglavnom razvoj informatičkih sustava/baza podataka) – informatička rješenja koja će razviti dodatno privremeno i ugovorno osoblje zaduženo za tlo iz Glave 1.

Troškovi u okviru Glave 3. obuhvaćaju: razvoj informacijskih tehnologija, tekuće troškove sustava izvješćivanja, razvoj i izradu novih pokazatelja, organizaciju i praćenje tehničkih sastanaka, izradu dokumentacije sa smjernicama te ugovore o potpori za pokazatelje i procjenu šuma te stručno znanje o zagađenom tlu i korištenju zemljišta

○ UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)			1,588	1,945	1,914	5,447
	Plaćanja	(5)			1,588	1,945	1,914	5,447

○ UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)						
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. ENV+EEA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+ 6			1,588	1,945	1,914	5,447
	Plaćanja	=5+ 6			1,588	1,945	1,914	5,447

○ UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)						
	Plaćanja	(5)						
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)						
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 6. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6			1,588	1,945	1,914	5,447
	Plaćanja	=5+6			1,588	1,945	1,914	5,447

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	----------------------------------

U ovaj se odjeljak unose „administrativni proračunski podaci”, koji prethodno moraju biti uneseni u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog 5. Odluci Komisije o internim pravilima za izvršenje dijela „Komisija” općeg proračuna Europske unije), koji se unosi u DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
GU: ENV						
○ Ljudski resursi		0,264	0,435	0,435	0,435	1,569
○ Ostali administrativni rashodi		0,037	0,064	0,064	0,064	0,229
UKUPNO GU ENV	Odobrena sredstva	0,301	0,499	0,499	0,499	1,798

Ostali administrativni rashodi odnose se na sastanke stručnih skupina, službena putovanja i druge troškove povezane s tim osobljem.

		2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
GU: CLIMA						
○ Ljudski resursi		0,171	0,171	0,171	0,171	0,684
○ Ostali administrativni rashodi						
UKUPNO GU CLIMA	Odobrena sredstva	0,171	0,171	0,171	0,171	0,684

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,472	0,670	0,670	0,670	2,482
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	--------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,472	2,258	2,615	2,584	7,959
	Plaćanja	0,472	2,258	2,615	2,584	7,959

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO		
	REZULTATI																		
	Vrsta ²⁸	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ²⁹ ...																			
– Rezultat																			
– Rezultat																			
– Rezultat																			
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																			
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																			
– Rezultat																			
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																			
UKUPNO																			

²⁸ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

²⁹ Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog utjecaja na ljudske resurse i administrativna odobrena sredstva EEA-e u Komisiji

1.1.1.1. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse EEA-e

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
--	-------	-------	-------	-------	-----------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)			0,346	0,705	0,719	1,770
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Ugovorno osoblje			0,123	0,250	0,255	0,628
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO			0,468	0,955	0,974	2,398
---------------	--	--	-------	-------	-------	-------

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
--	-------	-------	-------	-------	-----------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)			3	3	3	
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Ugovorno osoblje			2	2	2	
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO			5	5	5	
---------------	--	--	---	---	---	--

1.1.1.2. Procijenjeni zahtjevi za administrativna odobrena sredstva u Komisiji

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--	--	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi		0,435	0,606	0,606	0,606	2,253
Ostali administrativni rashodi		0,037	0,064	0,064	0,064	0,229
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira		0,472	0,670	0,670	0,670	2,482

Izračunano je da trošak po EPRV-u (AD/AST) iznosi 171000 EUR godišnje. „Ostali administrativni rashodi” odnose se na sastanke Odbora i stručnih skupina, službena putovanja i druge troškove povezane s tim osobljem.

Izvan NASLOVA 7.³⁰ višegodišnjeg financijskog okvira		2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Ljudski resursi						
Ostali administrativni rashodi						
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira						

UKUPNO		0,472	0,670	0,670	0,670	2,482
---------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

³⁰ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijasne linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.3. Procjena potrebnih ljudskih resursa za Komisiju

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije) – GU ENV		1	2	2	2
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije) – GU CLIMA		1	1	1	1
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije) – JRC					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije) – GU DEFIS					
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”) – GU ENV		1	1	1	1
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz °	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO		3	4	4	4

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje GU-a ENV	<p>Koordiniranje s odgovarajućim službama i podupiranje država članica u provedbi inicijative, posebice u području: uzorkovanja, podataka, metodologije, procjene, praćenja i analize</p> <p>Održavanje dijaloga o praćenju šuma s državama članicama i njihovim nadležnim tijelima, među ostalim u okviru relevantnih stručnih skupina i odborâ; izvješćivanje Europskom parlamentu i Vijeću</p> <p>Priprema i koordiniranje donošenja provedbenih i delegiranih akata Komisije predviđenih u FML-u</p> <p>Priprema i vođenje praćenja i provjere provedbe prava u državama članicama</p> <p>Upravljanje sporazumom o znanstvenom partnerstvu za šume i uslugama programa Copernicus s JRC-om te o uslugama programa Copernicus i FISE-u s EEA-om, ažuriranim kako bi bio u skladu sa zahtjevima FML-a</p>
Vanjsko osoblje	Pružanje opće potpore provedbi FML-a (za razvoj tehničkih smjernica/potporu državama članicama)
Dužnosnici i privremeno osoblje GU-a CLIMA	<p>Koordiniranje s odgovarajućim službama i podupiranje država članica u provedbi inicijative, posebice u području: uzorkovanja, podataka, metodologije, procjene, praćenja i analize</p> <p>Održavanje dijaloga o praćenju šuma s državama članicama i njihovim nadležnim</p>

	<p>tijelima, među ostalim u okviru relevantnih stručnih skupina i odborâ; izvješćivanje Europskom parlamentu i Vijeću</p> <p>Priprema i koordiniranje donošenja provedbenih i delegiranih akata Komisije predviđenih u FML-u</p>
Dužnosnici i privremeno osoblje JRC-a	Upravljanje europskim znanstvenim partnerstvom za šume, razvijanje instrumenata praćenja koji se temelje na promatranju Zemlje, podupiranje unaprjeđenja FISE-a i olakšavanje usklađivanja metodologija.

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

U prijedlogu/inicijativi:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar odgovarajućeg naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Dodatne zadaće koje Komisija treba preuzeti iziskuju dodatna sredstva u pogledu iznosa doprinosa Unije i radnih mjesta prema planu radnih mjesta Europske agencije za okoliš. Povećanje doprinosa EU-a EEA-i povezano sa zadaćama praćenja šuma nadoknadit će se pola/pola iz proračunskih linija 09.0201 – Priroda i bioraznolikost programa LIFE i 09.0203 – Klima programa LIFE. Povećanje doprinosa EU-a EEA-i povezano sa zadaćama praćenja tla nadoknadit će se iz proračunske linije 09.0201 – Priroda i bioraznolikost programa LIFE. Troškovi predviđeni u okviru proračunske linije 09 02 01 bit će obuhvaćeni programom LIFE i planirat će se u okviru godišnjeg plana upravljanja GU-a ENV. Potrebni ljudski resursi po mogućnosti se pokrivaju dodatnim sredstvima u okviru godišnjeg postupka dodjele ljudskih resursa.

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.
- zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ³¹	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

³¹ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
  - na vlastita sredstva
  - na ostale prihode
  - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ³²					
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

³²

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Bruxelles, 22.11.2023.
COM(2023) 728 final

ANNEXES 1 to 4

PRILOZI

Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o okviru za praćenje radi otpornosti europskih šuma

{SEC(2023) 384 final} - {SWD(2023) 372 final} - {SWD(2023) 373 final} -
{SWD(2023) 374 final}

PRILOG I.

POPIS PODATAKA O ŠUMAMA IZ ČLANKA 5. STAVKA 2. I NJIHOVE TEHNIČKE SPECIFIKACIJE

(a) Šumsko područje

Opis: površina šume, pri čemu je najmanja jedinica za mapiranje 0,5 ha.

Prostorna rezolucija: 10 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom godišnje.

(b) Gustoća pokrivenosti drvećem

Opis: razina gustoće pokrivenosti drvećem u rasponu od 0 do 100 %. Gustoća pokrivenosti drvećem definirana je kao okomita projekcija krošnji stabala na vodoravnu Zemljinu površinu i pruža informacije o proporcionalnoj pokrivenosti krošnjama po pikselu.

Prostorna rezolucija: 10 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom godišnje.

(c) Vrsta šume

Opis: šumsko zemljište s gustoćom pokrivenosti drvećem većom od 10 % prema dominantnoj vrsti lista (listače ili četinjače), isključujući područja koja se koriste kao poljoprivredna i urbana zemljišta, pri čemu je najmanja jedinica za mapiranje 0,5 ha.

Prostorna rezolucija: 10 m ili veća.

Učestalost: najmanje tri godine.

(d) Povezanost šuma

Opis: razina kompaktnosti šumskih područja. Određuje se u rasponu od 0 do 100.

Metoda: opisana u publikaciji Vogt, P., Caudullo, G., EUROSTAT – *Regional Yearbook 2022: Forest Connectivity*, EUR 31072 EN, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2022.

Prostorna rezolucija: 10 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom godišnje.

(e) Osutost

Opis: znatno negativno odstupanje indeksa lisne površine u šumi, izraženo u postocima kao smanjenje indeksa lisne površine u usporedbi s prijašnjim polaznim vrijednostima, na temelju podataka programa Copernicus. Indeks lisne površine označava količinu lišća na krošnjama biljaka, koja se definira kao jednostrana zelena površina lista po jedinici površine tla kod krošnji listača te kao polovina ukupne površine iglica po jedinici površine tla kod krošnji četinjača.

Prostorna rezolucija: 300 m ili veća.

Učestalost: najmanje svaka dva tjedna.

(f) Šumski požari

Podaci navedeni u nastavku dostavljaju se na temelju proizvoda Europskog informacijskog sustava za šumske požare.

i. Požari

Opis: pojedinačni požar s razgraničenim opsegom požara. Opseg požara može se utvrditi na temelju opožarenog područja koje je stvorila vatra ili je nastalo akumulacijom toplinskih anomalija koje su otkrili senzori satelita, što će rezultirati opožarenim područjem s određenim opsegom požara. Obilježja pojedinačnih požara su datum požara, trajanje i veličina.

Prostorna rezolucija: 375 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom tjedno.

ii. Opožarena šumska područja

Opis: područje koje je stradalo uslijed šumskih požara, a otkriveno je smanjenim spektralnim odzivom vegetacije nakon požara u odnosu na stanje prije požara.

Prostorna rezolucija: 20 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom tjedno.

iii. Jačina požara

Opis: stupanj kratkoročne štete koju je šumski požar izazvao na vegetaciji, a izražava se u kategorijama: neoštećeno, oprženo, mala šteta, umjerena šteta i velika šteta. Jačina znači izmjerena razlika u stanju vegetacije prije požara i stanju nakon požara, a procjenjuje se netom nakon požara.

Prostorna rezolucija: 20 m ili veća.

Učestalost: svaka dva tjedna.

iv. Erozija tla nakon požara

Opis: potencijalni gubitak tla zbog uništavanja vegetacije u požaru. Mjeri se na temelju vrste pogođene vegetacije, jačine požara, što podrazumijeva djelomično ili potpuno uništen biljni pokrov, te s pomoću revidirane univerzalne jednadžbe za gubitak tla kako je definirana u publikaciji Bosco, C. et al. (2015.), *Modelling soil erosion at European scale: towards harmonization and reproducibility*, Nat. Hazards Earth Syst. Sci., 15, str. 225. – 245., u kojoj se uzimaju u obzir utjecaji vremenskih prilika na površinu tla.

Prostorna rezolucija: 1 km² ili veća.

Učestalost: svaka dva tjedna.

v. Oporavak nakon požara

Opis: stupanj oporavka pokrova vegetacije u području pogođenom šumskim požarima, a izražava se kao postotak stanja vegetacije prije požara. Praćenje i analiza oporavka vegetacije vrši se na temelju vrste pokrova zemljišta koji je postojao prije šumskog požara.

Prostorna rezolucija: 20 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom godišnje.

(g) Procjena rizika od šumskih požara

i. Sadržaj vlage u mrtvom gorivu

Opis: sadržaj vlage u gorivu mjera je za količinu vode u gorivu (vegetaciji) koje je izloženo požaru, a izražava se kao postotak suhe mase konkretnog goriva. Za potrebe izračuna opasnosti od požara sadržaj vlage u gorivu računa se na temelju meteoroloških varijabli. Posredni pokazatelji sadržaja vlage u gorivu za fina, srednja i krupna goriva dobivaju se iz sadržaja vlage u gorivu prema indeksu meteorološke opasnosti od požara kako je definirano u publikaciji Van Wagner, C.E., Pickett, T.L., 1985., *Equations and FORTRAN program for the Canadian Forest Fire Weather Index System*, Forestry Technical Report, Kanadska uprava za šumarstvo, Ottawa, Kanada.

Prostorna rezolucija: 8 km ili veća.

Učestalost: godišnji podaci iz akumuliranih dnevnih vrijednosti.

ii. Sadržaj vlage u živom gorivu

Opis: sadržaj vlage u gorivu mjera je za količinu vode u gorivu (vegetaciji) koje je izloženo požaru, a izražava se kao postotak suhe mase konkretnog goriva. Za živu vegetaciju, sadržaj

vlage u živom gorivu može se dobiti inverzijom modelâ radijativnog prijenosa za vrste vegetacije.

Prostorna rezolucija: 500 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom mjesečno.

iii. Karta vrsta goriva

Opis: karta raspodjele različitih vrsta goriva. Vrsta goriva je odrediv skup gorivnih elemenata određene biljne vrste, oblika, veličine, razmještaja ili drugih obilježja koja će uzrokovati predvidivu brzinu širenja ili otpor stavljanju pod kontrolu u određenim vremenskim uvjetima, dobiva se s pomoću standardnog modeliranja ponašanja požara s obzirom na gorivo.

Prostorna rezolucija: 100 m ili veća.

Učestalost: najmanje svake dvije godine.

(h) Poremećaji pokrivenosti drvećem

Opis: karte područja u kojima je došlo do znatne promjene pokrivenosti drvećem, ili privremeno ili kao postupna degradacija, uključujući sljedeće parametre s detaljnim obilježjima utvrđenih poremećaja:

i. vrijeme – dan u godini koji označava početak utvrđenog poremećaja;

ii. razmjer – opis razmjera poremećaja u usporedbi s polaznim stanjem izraženim kao aktivnost fotosinteze;

iii. oporavak – opis trajanja i razmjera povratka na polazno stanje nakon poremećaja.

Prostorna rezolucija: 10 m ili veća.

Učestalost: najmanje jednom godišnje.

PRILOG II.

POPIS PODATAKA O ŠUMAMA IZ ČLANKA 5. STAVKA 3. I NJIHOVE TEHNIČKE SPECIFIKACIJE

(a) Šume dostupne za opskrbu drvom i šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom

Opis: podjela šumskog područja na:

i. šumu koja je dostupna za opskrbu drvom – šume u kojima okolišna, socijalna ili ekonomska ograničenja nemaju znatan utjecaj na trenutnu ili potencijalnu opskrbu drvom. Ta ograničenja mogu se uspostaviti pravnim aktima, odlukama upravitelja ili vlasnika ili uslijed drugih čimbenika;

ii. šumu koja nije dostupna za opskrbu drvom – sva šumska područja koja se ne smatraju dostupnima za opskrbu drvom u skladu s točkom (a). Riječ je o šumama u kojima okolišna, socijalna, ekonomska ili zakonska ograničenja sprečavaju znatnu opskrbu drvom. To uključuje:

1. šume u kojima postoje zakonska ograničenja ili ograničenja koja su rezultat drugih odluka politike kojima se u potpunosti ili strogo ograničava opskrba drvom zbog razloga kao što su očuvanje okoliša ili bioraznolikosti (zaštitna šuma, nacionalni parkovi, prirodni rezervati i druga zaštićena područja kao što su ona od posebnog okolišnog, znanstvenog, povijesnog, kulturnog ili duhovnog interesa);

2. šume u kojima je fizička produktivnost ili kvaliteta drva preniska ili su troškovi sječe i prijevoza previsoki da bi se opravdala sječa drva, osim povremene sječe za vlastitu potrošnju.

Jedinica: udio šumskog područja.

Prostorna rezolucija: nacionalna vrijednost i vrijednost NUTS2.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: jednom godišnje.

(b) Drvna zaliha (po hektaru)

Opis: Agregirani nadzemni volumen svih živih i uspravnih stabala u šumskom području, podijeljeno po europskim vrstama šuma. Obuhvaćeni su volumeni stabala s korom – od visine panja do vrha debla, uključujući i vrh – živih stabala s prsnim promjerom većim od 0 cm (visine veće od 1,3 m).

Jedinica: m³ ha⁻¹.

Prostorna rezolucija: nacionalna razina, razina NUTS 2 i razina na mjestu za praćenje.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina.

(c) Neto godišnji prirast (po hektaru)

Opis: od bruto godišnjeg prirasta oduzimaju se prosječni godišnji prirodni gubici, tj. stabla koja odumru u razdoblju između dva pregleda mjesta za praćenje provedena na terenu i ostanu neiskorištena u šumi, podijeljeno po europskim vrstama šuma.

Bruto godišnji prirast definira se kao prosječni godišnji prirast živih stabala u šumskom području u razdoblju između dva pregleda mjesta za praćenje provedena na terenu. Izražava se kao prirast volumena i obuhvaća komponente rasta stabala prsnog promjera $\geq 7,5$ cm. Prirast volumena obuhvaća prirast stabla s korom od visine panja do promjera vrha od 7 cm, a za listače dodatno obuhvaća velike grane s najmanjim promjerom od 7 cm.

Neto godišnji prirast odgovara bruto godišnjem prirastu u smislu da se odnosi na isto određeno šumsko područje i na isto razdoblje između dva pregleda mjesta za praćenje provedena na terenu te se koriste isti pragovi i obuhvaćeni su isti dijelovi stabala.

Jedinica: m³ ha⁻¹ godina⁻¹

Prostorna rezolucija: nacionalna razina, razina NUTS 2 i razina na mjestu za praćenje.

Točnost: interval pouzdanosti podataka dostavit će se naknadno.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina.

(d) Struktura sastojine

Opis: raznolikost u raspodjeli promjera u određenom šumskom području.

Jedinica: broj stabala po hektaru po klasama „prsnog promjera” i vrstama stabala.

Prostorna rezolucija: razina mjesta za praćenje

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina.

(e) Sastav i bogatstvo vrsta drveća

Opis: broj pojedinačnih stabala po vrstama stabala (ili nižoj taksonomskoj kategoriji, gdje je relevantno) u određenom šumskom području.

Prostorna rezolucija: razina mjesta za praćenje

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina.

(f) Europska vrsta šume

Opis: kako je opisano u Tehničkom izvješću br. 9/2006 Europske agencije za okoliš.

Europske vrste šuma su ekološki zasebne šumske zajednice kojima dominiraju posebni skupovi stabala uglavnom određeni zonama europske vegetacije prema geografskoj širini i nadmorskoj visini i unutarnjim klimatskim i edafskim varijacijama u njima. Šume se kategoriziraju u 14 kategorija prema metodologiji u publikaciji Giannetti, F., Barbati, A., Mancini, L.D. et al., *European Forest Types: toward an automated classification*, Annals of Forest Science, 75, članak br. 6. (2018.).

Prostorna rezolucija: agregirana nacionalna vrijednost za šumsko područje po europskoj vrsti šuma; razina mjesta za praćenje.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina – kako bi se unijele promjene europskih vrsta šuma zabilježene između dva posjeta mjestu za praćenje.

(g) Uklanjanja

Opis: volumen svih stabala posječenih i uklonjenih iz šuma, uključujući drvo nastalo prirodnim gubitkom koje je uklonjeno iz šume, u razdoblju definiranom kao kalendarska godina ili šumska godina. Obuhvaća posječena stabla i drvo bez stabla kao što su grane, korijenje i panjevi. Riječ je o agregiranoj vrijednosti koju čini drveno gorivo i industrijsko oblo drvo.

Jedinica: 1000 m³ bez kore

Prostorna rezolucija: nacionalna razina, uz razlikovanje listača i četinjača.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: jednom godišnje.

(h) Mrtvo drvo

Opis: volumen uspravnih i položenih mrtvih stabala i mrtvih ostataka drva na tlu, promjera 10 cm ili većeg, u šumskom području. Volumen uspravnih i položenih mrtvih stabala obuhvaća panjeve i korijenje.

Jedinica: m³ ha⁻¹

Prostorna rezolucija: nacionalna razina, razina NUTS2 i razina na mjestu za praćenje.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: pet godina.

(i) Lokacija šumskih staništa na područjima mreže Natura 2000

Opis: lokacije šumskih staništa kako su navedena u točki 9. Priloga I. Direktivi 92/43/EEZ u područjima od važnosti za Zajednicu i posebnim područjima očuvanja utvrđenima u skladu s člankom 4. te direktive.

Prostorna rezolucija: mjerilo 1:25 000 ili detaljnije.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: šest godina.

(j) Brojnost čestih vrsta ptica šumskih staništa

Opis: indeks čestih vrsta ptica šumskih staništa opisuje kretanja brojnosti čestih vrsta ptica šumskih staništa u njihovu europskom arealu tijekom vremena. To je skupni indeks nastao na temelju podataka dobivenih promatranjem vrsta ptica karakterističnih za šumska staništa u Europi. Indeks se temelji na određenom popisu vrsta u svakoj državi članici. Indeks se temelji na metodologiji kao što je ona u publikaciji Brlík et al. *Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds*, Sci Data 8, str. 21., 2021.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: tri godine.

(k) Lokacija prašuma i starih šuma

Opis: lokacija prašuma i starih šuma kako su definirane u SWD(2023) 62: *Smjernice o definiranju, mapiranju, praćenju i strogoj zaštiti prašuma i starih šuma EU-a*.

Prostorna rezolucija: mjerilo 1:25 000 ili detaljnije.

Rok: lokacija treba biti mapirana i podijeljena do 1. siječnja 2028.

(l) Zaštićena šumska područja

Opis: lokacija šuma unutar zaštićenih područja u skladu s podnošenjem izvješća Europskoj agenciji za okoliš o područjima određenima na nacionalnoj razini, uz dodatak informacija o razini njihove zaštite, uključujući strogu zaštitu, i o povezanim režimima upravljanja kako su navedeni u nacionalnom zakonodavstvu ili drugim relevantnim dokumentima.

Prostorna rezolucija: mjerilo 1:25 000 ili detaljnije.

Rok: Treba biti podijeljeno do [Ured za publikacije: unijeti datum = 30 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe] i treba se ažurirati svake godine.

(m) Proizvodnja drvnih proizvoda i trgovina njima

Opis: podaci o proizvodnji drvnih proizvoda i trgovini njima kako je navedeno u Zajedničkom upitniku sektora šumarstva i drugim relevantnim priručnicima.

Najmanja učestalost prikupljanja i razmjene podataka: dvije godine, razmjena podataka usklađena s vremenskim okvirom inicijative o Zajedničkom upitniku sektora šumarstva.

(n) Šumska biomasa za bioenergiju

Opis:

i. podaci o korištenju šumske biomase za proizvodnju energije u skladu s točkom (m) podtočkom 1. dijela I. Priloga IX. Uredbi (EU) 2018/1999, podijeljeno u sljedeće kategorije korisnika:

1. *proizvođač energije kao glavna djelatnost:* postrojenja čija je primarna djelatnost proizvodnja električne i/ili toplinske energije za prodaju trećim stranama. Ona mogu biti u privatnom ili javnom vlasništvu. Prodaja se ne mora odvijati putem javne mreže.

2. *samostalni proizvođači:* postrojenja koja proizvode električnu i/ili toplinsku energiju u potpunosti ili djelomično za vlastite potrebe za podršku svojoj primarnoj

djelatnosti. Ona mogu biti u privatnom ili javnom vlasništvu. Ovdje je obuhvaćeno i gorivo koje se koristi za proizvodnju toplinske energije koja se troši unutar objekta samostalnog proizvođača.

3. *kućanstva*: obuhvaća potrošnju u kućanstvima, ali ne i goriva koja se koriste za prijevoz. Obuhvaćena su i kućanstva koja zapošljavaju osobe.

4. *drugi sektori*: obuhvaća sve druge gospodarske sektore koji nisu obuhvaćeni prethodno navedenim kategorijama (npr. poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, komercijalne i javne usluge i prijevoz).

ii. podaci o proizvodnji drvenih peleta i drvenih briketa u skladu s točkom (m) podtočkom 1. podpodtočkama (a), (b) i (c) dijela I. Priloga IX. Uredbi (EU) 2018/1999, podijeljeno prema vrstama sirovine obuhvaćenima u prethodno navedenim podpodtočkama (a), (b) i (c).

Jedinica: o svim se stavkama izvješćuje u 1000 m³ čvrstog volumena, osim o crnom lugu i sirovom tal-ulju o kojima se izvješćuje u tonama.

Za kategorije obuhvaćene točkom (m) podtočkom 1. podpodtočkom (b) podpodpodtočkom iii., podtočkom 1. podpodtočkom (c), podtočkom 1. podpodtočkom (d) podpodpodtočkama i. i ii. dijela 1. Priloga IX. Uredbi (EU) 2018/1999, o pretvorbenim faktorima za 1000 m³ ekvivalenta punog drva izvješćuje se u skladu s onim kako je definirao UNECE. 2010. *Forest product conversion factors for the UNECE region*, Ženeva.

Učestalost prikupljanja i razmjene podataka: dvije godine, razmjenu podataka treba uskladiti s rokom za obvezu izvješćivanja iz točke (m) dijela 1. Priloga IX. Uredbi (EU) 2018/1999.

PRILOG III.

OPISI ZA PODATKE O ŠUMAMA NAVEDENE U ČLANKU 8.

(a) Poremećaji u šumama koje su izazvali drugi čimbenici, a ne požari

Opis: karte područja u kojima je došlo do znatnih, ali najvjerojatnije privremenih, promjena šumskog pokrova i šumskog ekosustava. Podaci sadržavaju sljedeće komponente:

- i. godišnju kartu poremećaja s naznakom vjerojatnog uzroka poremećaja i vremena u godini kad je počeo;
- ii. praćenje poremećaja u gotovo stvarnom vremenu, uz davanje geolociranih upozorenja u kojima se navodi gdje se navodno zbiva poremećaj ili se nedavno zbio.

(b) Nadzemna biomasa

Opis: karte biomase koja je skup sljedećih komponenata uspravnih i živih stabala:

- i. nadzemni dio panja (uključujući koru);
- ii. stablo od visine panja do vrha debla uključujući koru (prag za prsni promjer i promjer vrha debla je 0 cm);
- iii. mrtve grane;
- iv. žive grane;
- v. lišće.

Podzemni dijelovi stabla, stabla ispod 1,3 m visine i grmlje nisu obuhvaćeni u procjene nadzemne biomase.

(c) Struktura šume

Opis: karte obilježja strukture šume i krošnji na temelju okomite i vodoravne raspodjele krošnji i raspodjele drugih parametara povezanih s veličinom stabala.

(d) Vrijednost nedrvenih šumskih proizvoda

Opis: komercijalna tržišna vrijednost robe na izlazu iz šume koja potječe iz šume, a koja predstavlja opipljive i fizičke predmete biološkog podrijetla, a da nije drvo, u skladu s najnovijim dostupnim dokumentom *Terms and Definition* priloženim izvješću FAO-a o procjeni globalnih šumskih resursa.

(e) Lokacija šumskih staništa izvan područja mreže Natura 2000

Opis: lokacije šumskih staništa kako su navedena u Prilogu I. Direktivi 92/43/EEZ izvan područja od važnosti za Zajednicu i posebnih područja očuvanja utvrđenih u skladu s člankom 4. te direktive.

(f) Kategorije prirodnosti šuma

Opis: šumsko područje podijeljeno na „šume koje se prirodno obnavljaju”, „zasađene šume” i „plantažne šume”, kako je definirano u članku 2. točkama 9., 10. i 11. Uredbe (EU) 2023/1115.

(g) Prisutnost invazivnih vrsta

Opis: karte stranih invazivnih vrsta biljaka i stabala u šumskom području, kako je definirano u popisu invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji koji je sastavljen u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

(h) Raznolikost vegetacije osim stabala

Opis: karta prikazuje bogatstvo, sastav i brojnost biljnih vrsta osim stabala u šumskom području.

(i) Ugrožene vrste

Opis: karta prikazuje prisutnost ugroženih vrsta u šumskim ekosustavima klasificiranih u skladu s Crvenim popisom IUCN-a.

(j) Druga pošumljena zemljišta

Opis: karte drugih pošumljenih zemljišta.

---

¹ Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (SL L 317, 4.11.2014., str. 35.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj>.

PRILOG IV.

PREPORUČENI ASPEKTI ZA DOBROVOLJNE INTEGRIRANE DUGOROČNE PLANOVE NAVEDENE U ČLANKU 13.

1. PREGLED I POSTUPAK IZRADE PLANA
  - 1.1. Sažetak
  - 1.2. Pravni kontekst i kontekst politika
  - 1.3. Javno savjetovanje
2. OPĆA EVOLUCIJA ŠUMSKIH EKOSUSTAVA U DRŽAVI ČLANICI
  - 2.1. *Predviđena kretanja, prijetnje, kumulativni utjecaj i mogućnosti kad je riječ o šumskim ekosustavima i njihovim uslugama, gledano srednjoročno ili dugoročno, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050., uzimajući u obzir relevantne podatke o šumama iz Priloga I. i Priloga II. Integrirana procjena koja jamči sinergije i razmatra kompromise između ciljeva specifičnih za sektor i projekcija pod točkom 3.*
  - 2.2. *Nacionalni planovi i ciljevi povezani sa šumama za 2030. i nakon toga, ako postoje, i okvirne ključne etape za razdoblje do 2040. i 2050.*
3. SEKTORSKI SPECIFIČAN POVEZANI SADRŽAJ
  - 3.1. Bioraznolikost
    - 3.1.1. *Planirana ili predviđena buduća putanja ili raspon relevantnih podataka o šumama iz Priloga I. i Priloga II; predviđena kretanja gledano srednjoročno ili dugoročno, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050.*
    - 3.1.2. *Općenit opis glavnih čimbenika, politika, uključujući ciljeve i mjere; poveznice s praćenjem i planiranjem u skladu s drugim instrumentima politike.*
  - 3.2. Biogospodarstvo koje se temelji na šumama
    - 3.2.1. *Predviđena kretanja razvoja nacionalnog biogospodarstva koje se temelji na šumama, gledano srednjoročno ili dugoročno, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050. Biogospodarstvo koje se temelji na šumama obuhvaća industrije koje se temelje na drvnoj građi, šumsku bioenergiju i nedrvne proizvode i usluge.*
    - 3.2.2. *Općenit opis glavnih čimbenika i politika, uključujući ciljeve i mjere; poveznice s praćenjem i planiranjem u skladu s drugim instrumentima politike.*
  - 3.3. Ublažavanje klimatskih promjena u smislu sekvenciranja ugljika
    - 3.3.1. *Planirana ili predviđena buduća putanja ili opseg relevantnih podataka o šumama iz Priloga I. i Priloga II; predviđena kretanja gledano srednjoročno ili dugoročno, uključujući, ali ne ograničavajući se na, razdoblje do 2040. i 2050.*
    - 3.3.2. *Općenit opis glavnih čimbenika, politika, uključujući ciljeve i mjere; poveznice s praćenjem i planiranjem u skladu s drugim instrumentima politike.*
    - 3.3.3. *Poveznice s politikama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja.*
  - 3.4. Prilagodba klimatskim promjenama

- 3.4.1. *Predviđene klimatske opasnosti i rizici u kratkoročnom razdoblju (sadašnjost – 2040.), srednjoročnom razdoblju (2041. – 2070.) i dugoročnom razdoblju (2070. – 2100.).*
- 3.4.2. *Općenit opis glavnih čimbenika, politika, uključujući ciljeve i mjere; poveznice s praćenjem i planiranjem u skladu s drugim instrumentima politike.*
- 3.5. Procjena rizika od katastrofa i upravljanje njima
  - 3.5.1. *Opis procjene rizika od šumskih katastrofa i ciljevi njihove kontrole uz poveznice s Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu, Direktivom 2007/60/EZ o procjeni i upravljanju rizicima od poplava² i nacionalnim procjenama rizika.*
- 4. POKRETAČI
  - 4.1. Procjena potrebnih ulaganja
  - 4.2. Politike i mjere za povezano istraživanje, razvoj i inovacije
  - 4.3. Osposobljavanje i izgradnja kapaciteta
- 5. PRILOZI (po potrebi)
  - 5.1. Detalji o modelima (uključujući pretpostavke) i/ili analizama, pokazateljima.

---

² Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (Tekst značajan za EGP) (SL L 288, 6.11.2007., str. 27.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj>